

Ruimtelijke Onderbouwing

Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Pure Energie
Energiecoöperatie Haaksbergen

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 201493
Datum: Mei 2021

NL.IMRO.0158.WBAB1005-0001

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied.....	5
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	8
2	Planbeschrijving	9
2.1	Beschrijving huidige situatie projectgebied.....	9
2.2	Het zonnepark	16
3	Beleidskaders	26
3.1	Inleiding	26
3.2	Rijksbeleid.....	26
3.3	Provinciaal beleid	31
3.4	Regionaal beleid	41
3.5	Gemeentelijk beleid.....	42
3.6	Conclusie.....	50
4	Waardentoets	51
4.1	Inleiding	51
4.2	Natuurwaarden	51
4.3	Archeologische waarden	53
4.4	Cultuurhistorische waarden	55
4.5	Water	55
4.6	Conclusie.....	58
5	Milieuaspecten.....	59
5.1	Inleiding	59
5.2	Bodem	59
5.3	Geluid	60
5.4	Luchtkwaliteit	61
5.5	Externe veiligheid	61
5.6	Bedrijven en milieuzonering.....	62
5.7	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	63

5.8	Lichtreflectie	64
5.9	Elektromagnetische straling	65
5.10	Warmteontwikkeling	65
5.11	Leidingen	65
5.12	Verkeer en parkeren	65
5.13	Conclusie.....	66
6	Uitvoerbaarheid	67
6.1	Inleiding	67
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	67
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	67
6.4	Economische uitvoerbaarheid	68
6.5	Conclusie.....	68

Bijlagen

- Inrichtingsplan Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen
- Quickscan flora- en fauna N18 Eeltinkveld
- Aeries Zonnepark N18 Eeltinkveld: Toelichting toetsing Wet natuurbescherming – Aanleg Zonnepark N18 Eeltinkveld Haaksbergen
- Plangebied Zonnepark N18 Eeltinkveld te Haaksbergen, Archeologische vooronderzoek: een bureauonderzoek
- Bijlage procesparticipatie Zonnepark N18 Eeltinkveld en Offerte Enexis
- Technische overzichtstekening Zonnepark N18 Eeltinkveld
- Beoordeling zonnenvelden, Juni 2021
- Reflectieonderzoek Zonnepark N18 Eeltinkveld
- Vormvrije m.e.r. beoordelingsnotitie Zonnepark N18 Noord, Haaksbergen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

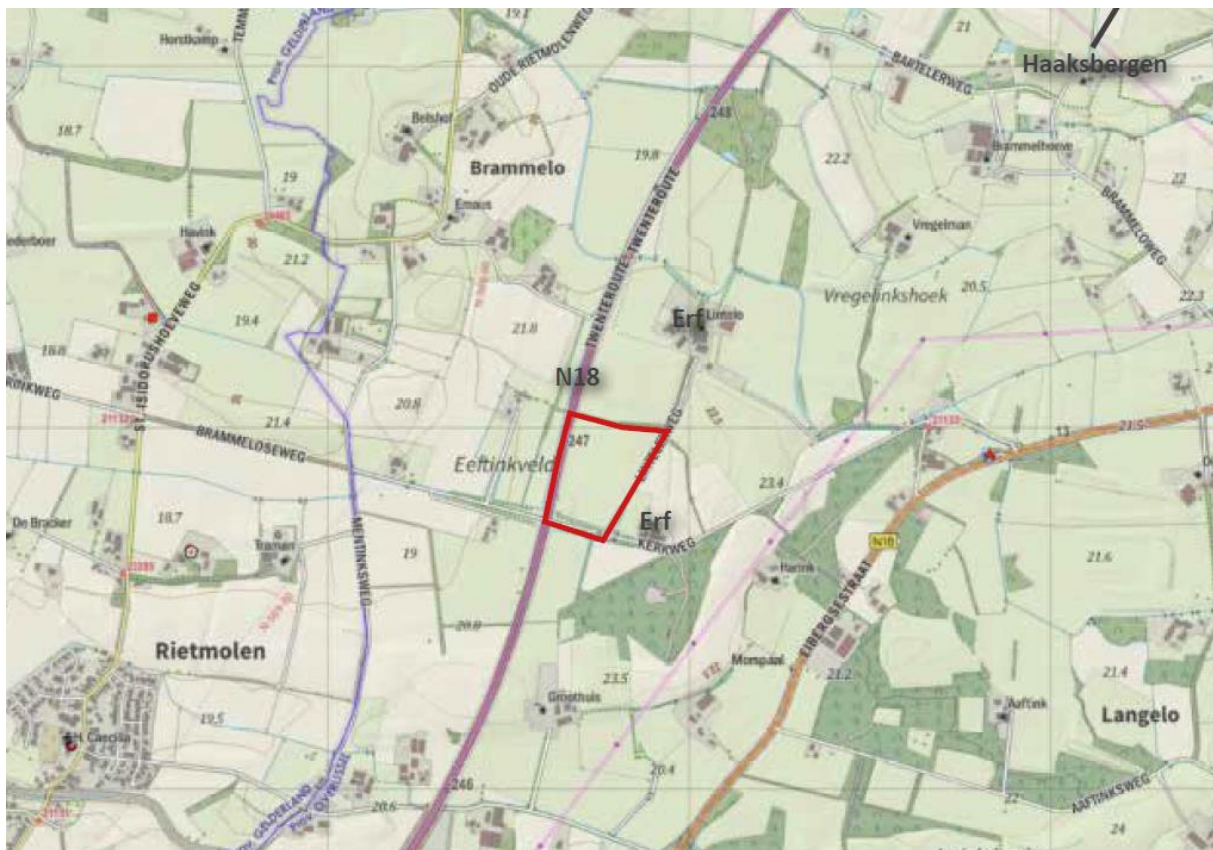
Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel gesteld: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord raakt aan het leven van alledag. Huishoudens zullen worden gedwongen bewuster met energie om te gaan en alternatieve vormen van energieproductie worden zichtbaar in het landschap. Ook de gemeente Haaksbergen wil actief werken aan de energietransitie en in 2050 energieneutraal zijn. Om dit te behalen wil de gemeente in eerste instantie 40 hectare aan zonneparken planologisch toestaan (onder voorwaarden), als één van de maatregelen.

Pure Energie en Energiecoöperatie Haaksbergen willen nu, in samenwerking met een grondeigenaar, een zonnepark realiseren tussen de N18, de Kerkweg en de Lintelerweg, nabij Haaksbergen. Middels dit zonnepark wordt duurzame energie opgewekt voor een periode van 25 jaar. Het projectgebied heeft een oppervlakte van bruto circa 5,8 hectare en is momenteel agrarisch in gebruik. Van dit projectgebied wordt 4,6 hectare ingericht met de technische installatie. Dit betreft het terrein binnen het hekwerk met zonnepanelen en toebehoren. Het zonnepark wordt daarnaast landschappelijk en natuurlijk ingepast en ingericht.

Voor de realisatie van het zonnepark wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het projectgebied ligt in het buitengebied van de gemeente Haaksbergen, ten zuidwesten van de kern Haaksbergen. Het projectgebied heeft een grootte van circa 5,8 ha. Het perceel is momenteel in gebruik als grasland. Ten westen grenst het projectgebied direct aan de N18 (Twenteroute). Aan de zuidzijde wordt het projectgebied begrensd door de Kerkweg die met een viaduct over de N18 gaat. Langs de oostzijde loopt de Lintelerweg. In figuur 1 is de ligging van het projectgebied weergegeven en in de figuur 2 is de begrenzing van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1: Ligging projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld op topografische kaart

Figuur 2: Ligging en begrenzing projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld op topografische kaart

1.3 Huidig planologisch regime

Het projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld maakt voor het grootste deel, deel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen', welke is vastgesteld op 22 april 2015. Voor de zuidwesthoek van het projectgebied geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening N18', welke is vastgesteld op 21 februari 2018. Tot slot geldt voor het gehele projectgebied het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1'.

De betrokken gronden hebben de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden - Landschap'. Voor het grootste deel van het projectgebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Middelmatige archeologische verwachting'. Voor een klein deel van het projectgebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Lage archeologische verwachting' (een deel van de westzijde van het projectgebied). Daarnaast gelden de gebiedsaanduidingen 'luchtvaartverkeerzone' en 'reconstructiewetzone – verwevingsgebied' voor het gehele projectgebied.

De voorgenomen realisatie van een zonnepark, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 3: Weergave projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld op verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen'

1.4 Leeswijzer

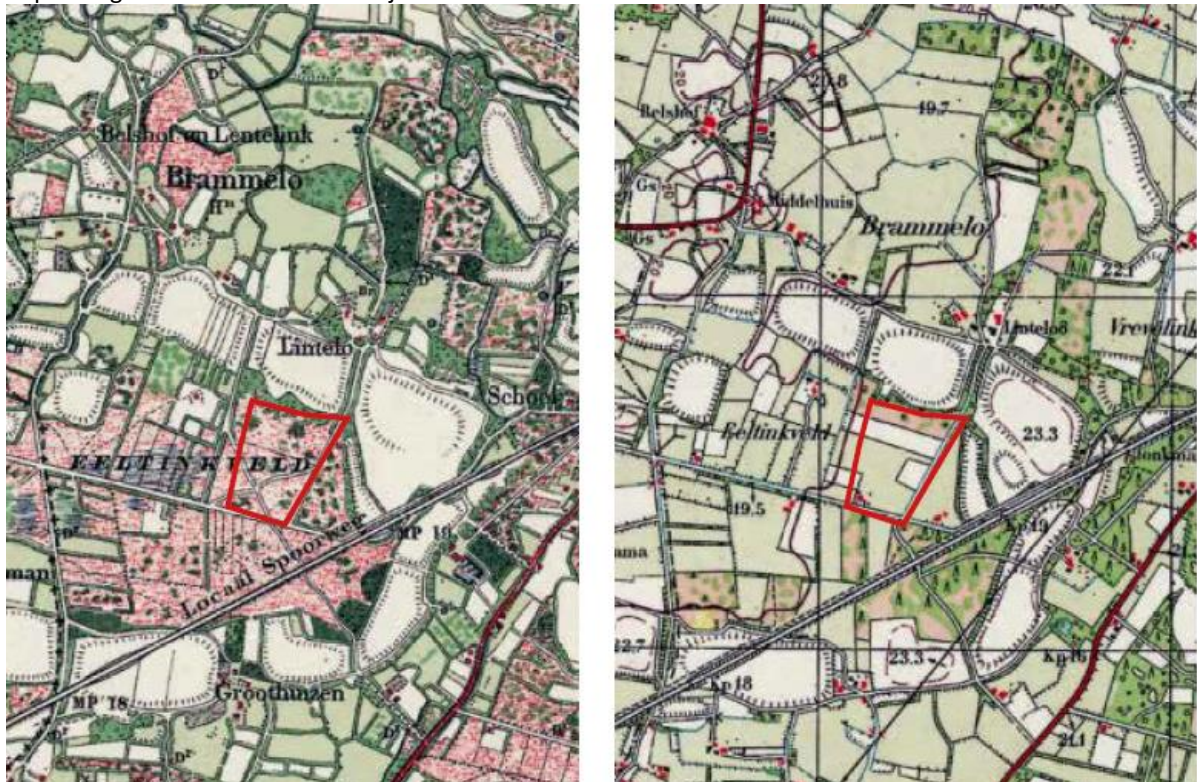
De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

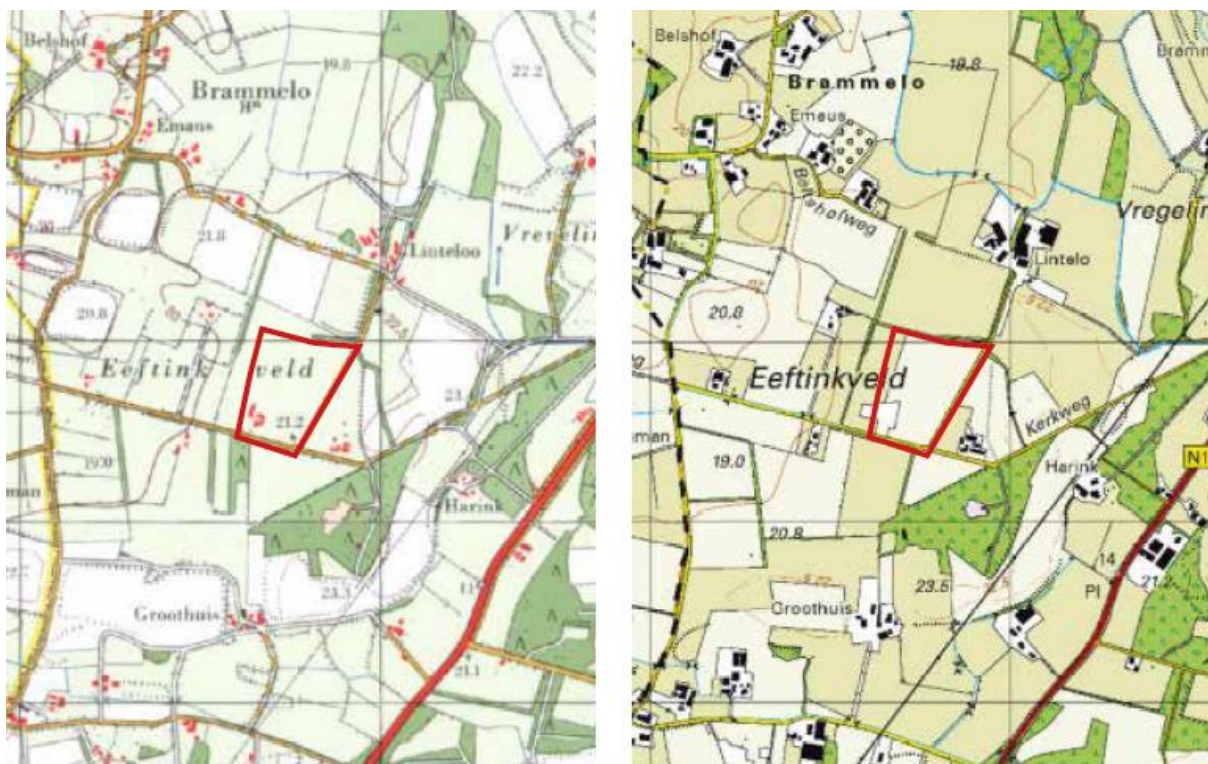
2.1 Beschrijving huidige situatie projectgebied

2.1.1 Ontstaan van het projectgebied

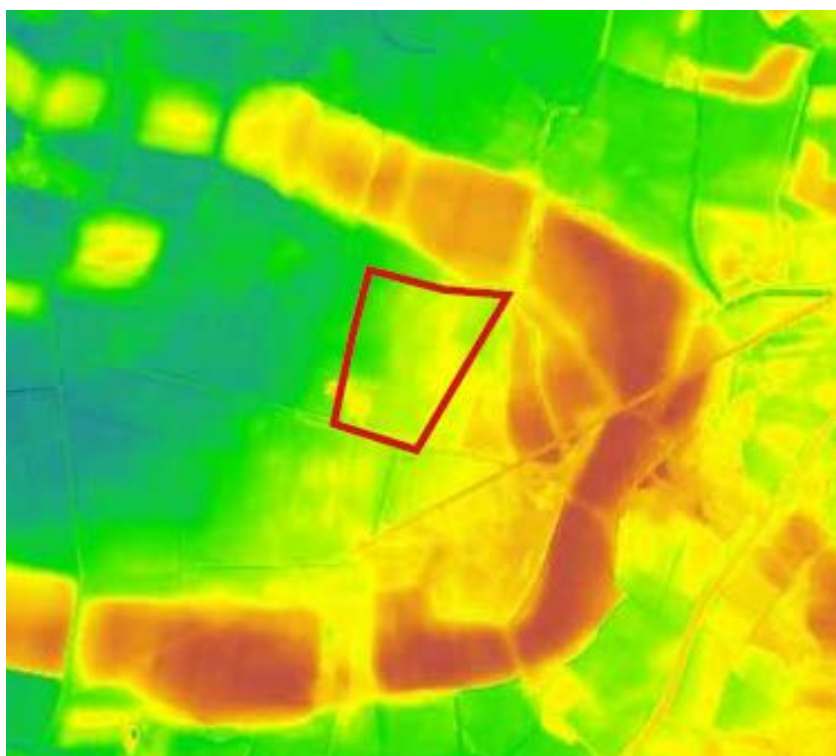
De historische kaarten (zie figuren 4 en 5) laten de ontwikkeling van het projectgebied zien. Tot ongeveer 150 jaar geleden werd het landschap van Haaksbergen voornamelijk getypeerd door venen, moerassen en heidegronden. De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Om de akkers te beschermen voor het vee en het wild werd er om de akker heen struweel aangeplant, veelal met doorns. In de laatste 100 jaar zijn door technologische ontwikkelingen, zoals de uitvinding van de kunstmest en het prikkeldraad, veel van deze kleinschalige landschappelijke structuren verdwenen uit het landschap (zie de huidige topografische kaarten in figuren 1 en 2). Aan het reliëf, zichtbaar in het veld en op de hoogtekaart (zie figuur 6), is de essenstructuur rondom het projectgebied nog goed herkenbaar. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de ontgonnen gronden van het jonge heide- en broekontginningslandschap relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door beplanting. Het projectgebied is een voormalig heideveld. Het landschapstype kenmerkt zich door verspreide erven langs de ontginningswegen en een enkel nieuw wegdoorp. Van oorsprong zijn er vaak kleine erven omzoomd door erfbeplanting. Overige beplanting bestaat uit lanen en bosjes met heide relictten.

Figuur 4: De bovenstaande historische kaarten tonen de landschappelijke inrichting van het landschap in 1900 (linker kaart) en 1950 (rechter kaart)

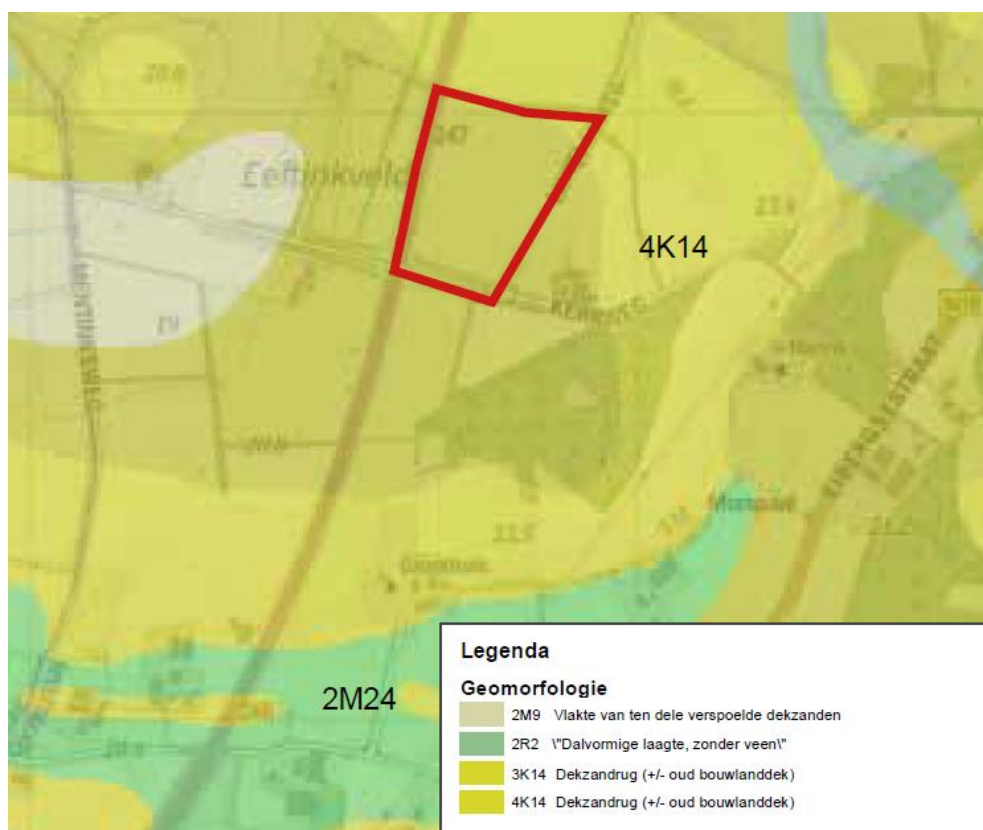
Figuur 5: De bovenstaande historische kaarten tonen de landschappelijke inrichting van het landschap in 1980 (linker kaart) en 2016 (rechter kaart)

Figuur 6: Hoogtekaart van het projectgebied en de directe omgeving

2.1.2 Ondergrond

Het Overijsselse landschap bestaat uit een afwisseling in reliëf; stuwwallen, dekzandruggen, beekdalen en laagtes. Deze afwisseling geeft identiteit aan het landschap, zo ook rondom Haaksbergen. De geomorfologische kaart (zie figuur 7) laat de ontstaansgeschiedenis van de diepere ondergrond van het gebied zien. Na de ijstijden bleef er een landschap achter, dat gekenmerkt werd door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. Het landschap werd gedomineerd door een combinatie van lager gelegen beekdal- en hoger gelegen zandgronden. Het projectgebied ligt op een dekzandrug (+/- oud bouwlanddek) (code 4K14). De bodemkaart laat zien hoe de bovenste laag van de ondergrond is opgebouwd (zie figuur 8). Ter plekke van het projectgebied ligt een veldpodzolgrond (Hn21) en gooreerdgrond (pZn23). Deze gronden bestaan uit leemarm, zwak lemig fijn zand en lemig fijn zand. De gronden ligt ter plekke van de 'oorspronkelijke' heidevelden. De bodems zijn in cultuur gebracht voor de landbouw door cultuurtechnische ingrepen. De omliggende enkeerdgronden hebben een dikkere humeuze bovengrond, ontstaan door menselijke ophoging. Na de ontginning in de middeleeuwen hebben opeenvolgende generaties boeren de vruchtbaarheid van het bouwland in stand gehouden door bemesting met potstalmest, zo ontstonden de essen. Rondom het projectgebied zijn de voormalige essen te herkennen aan deze grond en de hogere ligging.

Figuur 7: Geomorfologische kaart van het projectgebied en de directe omgeving

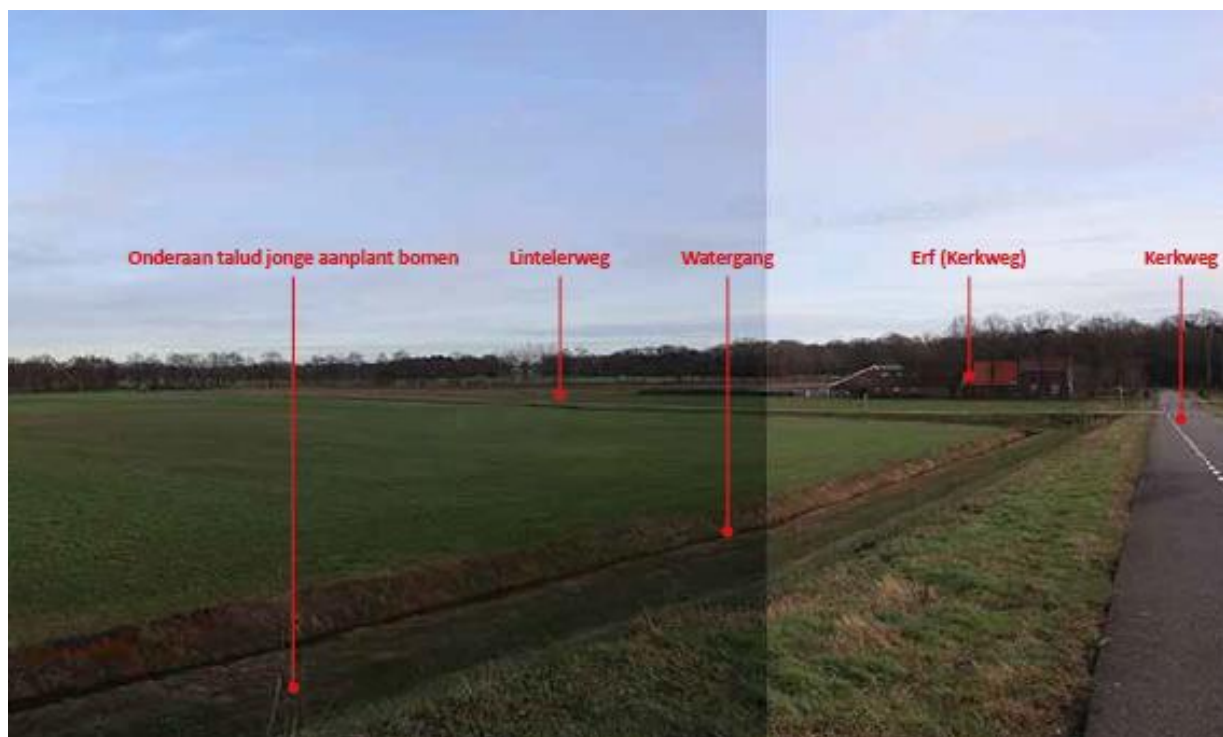

Figuur 9: Luchtfoto projectgebied en omgeving

Figuur 10: Foto projectgebied: zicht vanaf het viaduct Kerkweg naar de noordkant van het projectgebied

Figuur 11: Foto projectgebied: zicht vanaf het viaduct Kerkweg gericht naar de oostkant van het projectgebied

Figuur 12: Foto projectgebied: de bestaande houtwal aan de noordkant van het projectgebied

Figuur 13: Foto's projectgebied: vanaf de Lintelerweg (links) en foto van het zicht op het viaduct aan de Kerkweg, met aan de rechterzijde het projectgebied

2.2 Het zonnepark

2.2.1 Initiatief voor een zonnepark

Pure Energie en Energiecoöperatie Haaksbergen willen, in samenwerking met een grondeigenaar, een zonnepark realiseren in het projectgebied. De te realiseren technische installatie wekt duurzame energie op voor een periode van 25 jaar. Het projectgebied is 5,8 hectare (bruto) groot. Hierbinnen wordt de technische installatie gerealiseerd, welke wordt afgesloten met een hekwerk, met een grootte van 4,6 hectare (netto). Hiermee wordt bijgedragen aan het behalen van de overheidsdoelstellingen om duurzame energie op te wekken.

2.2.2 De locatiekeuze

De locatiekeuze voor het zonnepark is zorgvuldig tot stand gekomen. Het zonnepark kan hier worden aangesloten op het elektriciteitsnet, de gronden zijn beschikbaar, het zonnepark is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de aanwezige landschapsstructuren (o.a. binnen de bestaande houtwal aan de noordzijde en het talud aan de zuidzijde), de opwek van zonne-energie sluit aan bij de maat van de stedelijke ontwikkelingen die rondom de N18 plaatsvinden, en op deze gronden kan de opwekking van duurzame energie samengaan met andere functies (meervoudig ruimtegebruik).

Daarnaast is het perceel minder geschikt voor de landbouw. In de zuidoosthoek van het projectgebied is tot 2015/2016 een agrarisch erf aanwezig geweest. De grond is sedertdien nooit goed opgevuld en daardoor niet goed agrarisch bruikbaar. Door de ontwikkeling van de N18, het talud en de watergangen is het perceel bovendien erg klein geworden. Tot slot bestaat het perceel uit bruine, schrale landbouwgrond, wat de agrariër een relatief slechte opbrengst oplevert.

2.2.3 Technische gegevens zonnepark

Het projectgebied voor de ontwikkeling van het zonnepark is in totaal 5,8 hectare groot. Naast het opwekken van duurzame energie, wordt deze oppervlakte gebruikt voor landschappelijke en natuurlijke inpassing en inrichting. Het zonnepark zelf bestaat uit meerdere elementen. Een ontsluiting, een inkoopstation, transformatoren, omvormers, stellages met panelen, kabels- en leidingen, hekwerk en beveiligingscamera's.

De paneelopstelling volgt het kavelpatroon

In het projectgebied wordt een zuid-opstelling toegepast, welke rekening houdt met de toetreding van daglicht rondom en onder de panelen, en voldoende waterinfiltratie in de bodem. Ook onder de panelen kan het water infiltreren, vanwege het feit dat er 2 centimeter ruimte wordt aangehouden rondom de individuele panelen op stellages. Het water stroomt zo niet alleen aan de onderkant van de stellages, maar ook aan de bovenkant en in de middelste delen van stellages. De panelenrijen liggen niet volledig georiënteerd op het zuiden, maar zijn afgestemd op het kavelpatroon. Hiermee worden ook kartelranden (verspringingen tussen de panelenrijen) voorkomen. De zuid-opstelling krijgt een hoogte van maximaal 2,5 meter. Tussen de panelenrijen liggen beheerpaden van 2,5 meter breed. De kleur van de zonnepanelen is donkerblauw of zwart en er wordt één type paneel toegepast. Er geldt opruimplicht voor de paneelopstelling, na 25 jaar. Ook alle overige installaties en bouwwerken worden na 25 jaar verwijderd.

Figuur 14: Technische overzichtstekening Zonnepark N18 Eeltinkveld. De technische overzichtstekening is ook als separate bijlage opgenomen. Dit betreft een beter leesbare versie.

Ontsluiting vanaf de Lintelerweg

Het zonnepark wordt via de Lintelerweg ontsloten. De ontsluitingsweg voor het zonnepark loopt vanaf de openbare weg tot aan het inkoopstation (inclusief transformatoren). De weg is circa 4,5 meter breed en bestaat uit een halfverharding. Het is noodzakelijk om de ontsluitingsweg te verharden in verband met de toegankelijkheid van het zonnepark bij calamiteiten. De onderhoudspaden langs en tussen de zonnepanelen

worden niet verhard en een doorsteek over de watergang blijft behouden.

Technische installaties

Het inkoopstation (inclusief transformatoren) wordt zo dicht mogelijk in de buurt van de Lintelerweg geplaatst om zoveel mogelijk de toepassing van nieuwe verharding in het landelijk gebied te voorkomen. Echter is ook rekening gehouden met de afstand van de transformatoren ten opzichte van de nabij gelegen woningen. Het inkoopstation wordt op circa 110 meter vanuit de dichtstbijzijnde woning geplaatst. Het inkoopstation heeft een hoogte van circa 3,10 meter. De kleur van het inkoopstation transformatoren is donker: antraciet of olijfgroen. Door een donkere kleurstelling zal het bouwwerk minder opvallen in het landschap.

Hekwerk en camera's buiten het zicht geplaatst

Er wordt een onopvallend landschappelijke hekwerk van maximaal 2 meter hoog toegepast rondom de paneelopstelling. Er wordt een ruimte van circa 20 cm onderaan vrijgelaten, zodat het perceel passeerbaar blijft voor klein wild. Het hekwerk wordt aan het zicht onttrokken door deze zo veel mogelijk aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing te plaatsen. Het betreffen houten palen en het gaas is steengrijs. Door de donkere kleurstelling zal het hekwerk tegen de beplanting wegvallen. De camera's worden boven op staanders van het hekwerk geplaatst, op een hoogte van circa 2 meter (op staanders).

Figuur 15: Referentiebeeld van een landschappelijke hekwerk. De onderste 20 cm wordt opengehouden voor klein wild.

2.2.4 Inrichtingsplan zonnepark

Ten behoeve van het plan is een inrichtings- en beheerplan opgesteld, welk separaat is bijgevoegd ('Inrichtingsplan Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen'). In deze paragraaf wordt het inrichtings- en beheerplan beknopt weergegeven.

Een belangrijk uitgangspunt bij de landschappelijke inrichting van het zonnepark is dat het bestaande landschap wordt gerespecteerd. Nieuwe landschapselementen in combinatie met het zonnepark geven het gebied een

meerwaarde voor landschap, natuur en cultuurhistorie. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met bestaande kavelgrenzen, omliggende beplanting en cultuurhistorische lijnen in het landschap.

Meervoudig ruimtegebruik

Rondom de ontwikkeling van Zonnepark N18 Eeltinkveld wordt een robuust landschappelijk raamwerk opgezet. De inrichting kent meervoudig ruimtegebruik voor biodiversiteit, natuur en landschap. Daarnaast wordt recreatief medegebruik van de oostelijke rand van het projectgebied gestimuleerd. De inrichting van het zonnepark wordt hier gecombineerd met een nieuwe verblijfsplek voor omwonenden en recreanten. De werking van een zonnepark wordt op een educatieve manier uitgelegd met een informatiebord. Bovendien komt er een bankje om pauze te houden. Aan deze zijde van het zonnepark wordt ook een voedselbosstrook gerealiseerd, met vruchtdragend landschapselementen. Omwonenden en passanten kunnen hier het fruit plukken. Op het bord wordt hier ook informatie over gegeven. Na afloop van exploitatieperiode van het zonnepark blijft de voedselbosstrook behouden. Wel dient de toegang tot het perceel, al dan niet met groot materieel, mogelijk te blijven. Mogelijk zal hiervoor een minimaal deel van het voedselbos verwijderd moeten worden.

Schaal van het landschap

Versterken landschapsstructuur

Het plan om een zonnepark te realiseren brengt een grote verandering teweeg in het landschap. Daarom wordt met de ontwikkeling van het zonnepark zoveel mogelijk rekening gehouden met het karakter van het landschap. Met het toevoegen van nieuwe beplanting worden bestaande landschapsstructuren versterkt. Langs de westzijde van het zonnepark ligt een strook die uitgesloten is van panelen. Deze zone wordt ingericht met struweel (zie figuur 16), welke ook na afloop van de exploitatie van het zonnepark behouden blijft. Door het struweel de ruimte te geven en door het ontwikkelen van een zoomvegetatie zal de plek ecologische meer waardevol worden. De oostzijde van het projectgebied wordt beplant met een losse landschappelijke haag parallel langs het hekwerk (zie figuur 16). Deze struiken hebben als doel de paneelopstelling zoveel mogelijk aan het zicht te onttrekken. Daarnaast wordt een eetbaar sortiment toegepast in de voedselbosstrook. Aan de noordzijde van het project ligt reeds een bestaande houtwal, die het zicht op de panelen ontnemt. Deze houtwal blijft behouden.

De zonnepanelen volgen de vorm van de kavel in zuidelijke oriëntatie (parallel met de Kerkweg) en zichtbare rafelranden worden zoveel mogelijk voorkomen (zie figuur 16).

Figuur 16: Weergave overzichtstekening inrichtingsplan (in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan is een beter leesbare versie opgenomen).

Investeren in natuurwaarden

Rondom de paneelopstelling vindt landschappelijke inpassing plaats. Nieuwe landschapselementen dienen ter versterking van de biodiversiteit (struweel, landschappelijke haag met eetbare sortiment). Nieuwe beplanting is inheems en gebiedseigen en levert een bijdrage aan variatie in habitat voor diverse fauna. Het sortiment (wintergroen en aan de oostzijde plukbaar) is zorgvuldig samengesteld in overleg met de werkgroep, waaronder Natuur en Milieu Haaksbergen en Imkervereniging De Heidebloem. Er wordt geen gebruik gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest. Door tussen de panelen voldoende ruimte vrij te houden kan (bloem- en kruidenrijk) grasland ontwikkelen ten behoeve van de biodiversiteit.

Figuur 17: Streefbeeld links: Landschappelijke haag, streefbeeld rechts: voedselbosstrook met plukfruit (zie afbeelding 16 voor de locaties van deze landschapselementen)

Schaal van de kavel, de directe omgeving

Zicht beleving en nieuwe landschapselementen

Zicht op het zonnepark vanuit de omgeving wordt zo veel mogelijk verzacht. Gezien de urgentie en het belang van opwekking van duurzame energie, is het niet noodzakelijk de ontwikkeling geheel aan het oog van de passant/ bewoner te onttrekken. Door de ontwikkeling van landschappelijke haag en struweel wordt er afstand gecreëerd tot de paneelopstelling en wordt het directe zicht op de paneelopstelling beperkt. Daarnaast wordt bloem- en kruidenrijk grasland onder en rondom de paneelopstelling gerealiseerd. De panelen zijn zuid georiënteerd parallel aan de Kerkweg. Vanaf de Kerkweg ontstaat zo een eenduidig beeld op de eerste rijen van de paneelopstelling.

Watergangen

Langs de watergangen loopt een onderhoudspad van 5 m. Door deze zone in te richten met bloem- en kruidenrijk grasland nemen kansen voor biodiversiteit toe langs de oevers van de watergang. Langs de noordelijke watergang wordt een rietoever (natuurvriendelijke oever) gerealiseerd, ten behoeve van de biodiversiteit (zie figuur 16).

Schaal van het object, het zonnepark

Zonnepanelen

De paneelopstelling (zuid, maximaal 2,5 m hoog) houdt rekening met de toetreding van daglicht rondom en onder de panelen en voldoende waterinfiltratie in de bodem. Zo blijft er voldoende goede bodemkwaliteit en groeiomstandigheden voor bloem- en kruidenrijke vegetatie. Bovendien is er voldoende afstand (tenminste 2,5 m) tussen de rijen, en de panelen onderling. De kleur van de zonnepanelen is donkerblauw of zwart en er wordt één type paneel toegepast.

Figuur 18: Streefbeeld: Bloem- en kruidenrijk grasland tussen de panelen

Overige elementen

De werking van het zonnepark wordt op een educatieve manier uitgelegd middels een informatiepunt langs de Lintelerweg. Een informatiebord geeft toelichting op het zonnepark en het landschap (inclusief het voedselbos). Daarnaast wordt een bankje geplaatst. Een extra ecologische en educatieve impuls kan worden gegeven door bij deze infoplek ook een insectenhotel te plaatsen. Tot slot worden de mogelijkheden voor het plaatsen van een weerstation verkend.

Beplantings- en beheerplan

Ten behoeve van het plan is een concreet beplantings- en beheerplan opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het separaat bijgevoegde inrichtingsplan ('Inrichtingsplan Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen').

2.2.5 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.2.6 Operationeel

Zodra het zonnepark gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnepark, het beheer van de landschapselementen en diverse administratieve werkzaamheden.

2.2.7 Looptijd

De looptijd van het zonnepark betreft 25 jaar. Hierna wordt het zonnepark ontmanteld.

2.2.8 Procesparticipatie

Een duurzame samenleving opbouwen doen we samen. Dat betekent dat de initiatiefnemers Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie bij het ontwikkelen en realiseren van het Zonnepark N18 Eeltinkveld oog hebben voor de omgeving. Vanaf het eerste moment hebben de initiatiefnemers de omgeving geïnformeerd over en betrokken bij de verdere uitwerking van het plan voor het zonnepark. Daarbij is ook gekeken op welke manier wensen, ideeën en belangen van de omgeving een plek konden krijgen. Deze manier van werken vloeit voort uit de Twentse achtergrond van de initiatiefnemers, waar 'Noaberschap' een belangrijk onderdeel is van de samenleving. Van oudsher moeten 'noabers' (Nederlands: burens) op elkaar kunnen rekenen en naar elkaar omkijken.

Informereren van de omgeving

Voorafgaand aan het omgevingsproces hebben de initiatiefnemers besloten om op gelijkwaardige basis samen te werken aan dit initiatief. Daarna hebben zij de gemeente Haaksbergen op de hoogte gesteld van het idee voor het zonnepark en het beoogde omgevingsproces. Kort daarop zijn de initiatiefnemers gestart met het persoonlijk informeren van de direct omwonenden, diverse wijkraden en andere maatschappelijke organisaties. Vervolgens is op 14 december 2020 een informatieavond voor direct omwonenden van het beoogde zonnepark georganiseerd. De bijeenkomst vond plaats in het Kulturhus in Haaksbergen. Tijdens deze avond hebben Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie de aanwezigen meegenomen in de werkwijze, de manier waarop zij de omgeving van het zonnepark willen betrekken, de mogelijkheden voor financiële deelname en de landschappelijke inpassing van het zonnepark. Ook konden de aanwezigen vragen stellen, ideeën uiten of zorgen kenbaar maken. Daarnaast is voor aanvang van deze bijeenkomst een website

(www.zonneparkn18eeltinkveld.nl) gelanceerd waar geïnteresseerden zich ook konden inschrijven voor de digitale nieuwsbrief. Tevens is tijdens deze avond, op de website en in de nieuwsbrief een oproep gedaan om deel te nemen aan een werkgroep.

Meedenken van de omgeving

Om wensen, ideeën en belangen van de omgeving verder te laten doorklinken in het zonnepark hebben de initiatiefnemers begin 2021 een werkgroep in het leven roepen. Daarin zitten twee direct omwonenden en een vertegenwoordiger van Buurtschap Brammelo. Ook neemt een vertegenwoordiger van Natuur en Milieu Haaksbergen en een vertegenwoordiger namens Imkervereniging De Heidebloem plaats in de werkgroep. De inhoud van de gesprekken in de bijeenkomsten van de werkgroep zijn vastgelegd in diverse verslagen en gecommuniceerd via de projectwebsite en de digitale nieuwsbrief.

In de werkgroep werden voorafgaand aan de formele vergunningsprocedure diverse onderwerpen besproken, zoals de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en ecologische versterking van het zonnepark, de inrichting en het beheer van het omgevingsfonds en de mogelijkheden voor het invullen van het lokaal eigenaarschap. De uitkomsten van deze gesprekken zijn verwerkt in het plan. Na de afgifte van de definitieve omgevingsvergunning bespreken de initiatiefnemers ook de uitvoering van de werkzaamheden en het beheer van het zonnepark in de werkgroep, zodat ook hierbij rekening kan worden gehouden met wensen, ideeën of zorgen.

2.2.9 Financiële participatie

Omgevingsfonds

De initiatiefnemers geven jaarlijks – voor de duur van 15 jaar - een deel van de inkomsten van het zonnepark terug aan de omgeving. Hierdoor hebben omwonenden financieel voordeel van het zonnepark zonder dat zij geld hoeven te investeren en zonder dat zij medeverantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling, realisatie en beheer van het zonnepark. Dit is 0,50 euro per opgewekte megawattuur (MWh) per jaar. De precieze hoogte van het bedrag is afhankelijk van de hoeveelheid energie dat in een jaar wordt opgewekt (dit heet ook wel: opgewekte megawattuur (MWh)).

Afspraken

Het bedrag stellen de initiatiefnemers beschikbaar via een omgevingsfonds aan de omgeving. Wat de omgeving hier mee wil doen, bepaalt de omgeving grotendeels zelf. In de werkgroep wordt besproken op welke manier het omgevingsfonds kan worden ingericht en beheerd. Mogelijk zal de werkgroep hiervoor een reglement opstellen. De gemaakte afspraken tussen Energiecoöperatie Haaksbergen, Pure Energie en de werkgroep zullen te zijner tijd in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd. Omwonenden zijn via een flyer gevraagd naar ideeën voor de bestemming van het omgevingsfonds. Hierbij is een idee uitgekomen voor ondersteuning van het AED-netwerk in de omgeving Brammelo. De werkgroep heeft besloten het omgevingsfonds later verder uit te werken.

Looptijd

De afdracht aan het omgevingsfonds geldt voor een periode van 15 jaar, omdat dit gelijk is aan de termijn van de SDE++-subsidie. Deze subsidie zorgt ervoor dat een exploitant van een wind- of zonnepark een betrouwbare bron van inkomsten heeft, omdat de SDE++ een prijs per kWh garandeert. Daardoor is het mogelijk voor een periode van 15 jaar deze toezegging aan het omgevingsfonds te doen. Na 15 jaar kan het zonnepark blijven bestaan, maar is de exploitant voor inkomsten volledig afhankelijk van de elektriciteitsprijs. Die bepaalt dan wat

de exploitant krijgt voor een geproduceerde kilowattuur. Deze prijs schommelt flink, kan erg laag zijn (zoals tot recent voor een langere periode het geval was) en de exploitant kan geen invloed uitoefenen op de hoogte van de elektriciteitsprijs. De prijs kan zo laag zijn dat een zonnepark waarvan de SDE++-termijn is afgelopen verlies draait. Daardoor kan deze toezegging aan het omgevingsfonds niet worden toegezegd voor de periode na de eerste 15 jaar.

Lokaal eigenaarschap

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land wordt gestreefd naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Het uitgangspunt van de gelijkwaardige samenwerking tussen Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen is dat beiden 50 procent van het zonnepark in eigendom krijgen. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de gemeente Haaksbergen kunnen dan via lidmaatschap van de Energiecoöperatie Haaksbergen meedoen en mede-eigenaar worden van het zonnepark. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Sterke en gezonde steden en regio's.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk;

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren

met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Deze opgaven manifesteren zich rond één van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald. Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonneparken kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonneparken in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan draagt bij aan de (inter)nationale doelstellingen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. In Haaksbergen zijn ook zonneparken in het landelijk gebied noodzakelijk, om te voldoen aan de doelstellingen aangaande het opwekken van duurzame energie. De realisatie van een zonnepark op de voorliggende projectlocatie is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de aanwezige landschapsstructuren en langs de Rijksweg N18. Op deze gronden kan de opwekking van duurzame energie samengaan met andere functies (meervoudig ruimtegebruik). Ook is het betreffende perceel minder geschikt voor de landbouw. In de zuidoosthoek van het projectgebied is tot 2015/2016 een erf aanwezig geweest. De grond is sedertdien nooit goed opgevuld en daardoor niet goed agrarisch bruikbaar. Door de ontwikkeling van de N18, het talud en de watergangen is het perceel bovendien erg klein geworden. Tot slot bestaat het perceel uit bruine, schrale landbouwgrond, wat de agrariër een relatief slechte opbrengst oplevert.

Met het voorliggende plan wordt bijgedragen aan de ambities, opgaven en prioriteiten van de NOVI en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven van een zo hoog mogelijke kwaliteit van de leefomgeving.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 14 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonnepark is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonnepark volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepark past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnepark op agrarische percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Regionale Energiestrategie Twente (zie paragraaf 3.4.1 van deze Ruimtelijke Onderbouwing) en in het Coalitieprogramma 2018-2022 van de gemeente Haaksbergen. In dit coalitieprogramma is afgesproken om actief te werken aan de energietransitie. De gemeente Haaksbergen wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Daarbij streeft Haaksbergen ernaar om in 2022 minimaal te voldoen aan de gewenste trend om de klimaatdoelstellingen in 2050 te halen.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonneparken noodzakelijk. In de Regionale Energiestrategie Twente 1.0 en in de gemeentelijk 'Beleidsregels zonnenvelden' is onderbouwd dat de realisatie van zonneparken noodzakelijk is, in aanvulling op onder andere maatregelen voor energiebesparing en zonnepanelen op daken. Hierbij wordt in eerste instantie ruimte geboden aan 40 hectare aan zonneparken in de gemeente Haaksbergen. Voor een economisch rendabel zonnepark dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonnepark met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Haaksbergen. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Het projectgebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, in aansluiting op de Rijksweg N18, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat het zonnepark binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Het zonnepark is goed te bereiken en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan, door een goede landschappelijke inpassing, worden geminimaliseerd. In paragraaf 2.2.2. van deze Ruimtelijke Onderbouwing is de locatiekeuze nader onderbouwd.

Het zonnepark wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

---

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

3. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten. Dat kan via een bestaande inrit op de verkeersluwe Lintelerweg.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. In het Klimaatakkoord staat dat in 2030 het aandeel duurzame stroom op gemiddeld 70 procent moet liggen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonnepark draagt bij aan de doelstellingen in het vastgestelde klimaatakkoord.

3.2.5 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling levert een bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.6 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneparken kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.7 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders en wetgeving zoals benoemd in o.a. de SVIR, Barro en het Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Beleid en regels m.b.t. zonneparken

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld. Dit betreft een revisie van de Omgevingsvisie en – verordening. Hierna hebben nog enkele wijzigingen en actualisaties plaatsgevonden. De provincie Overijssel heeft geformuleerd dat in 2023 20% van de energiebehoefte uit hernieuwbare bronnen moet bestaan. De ambitie voor 2030 ligt op 30%. Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit gebeurt voornamelijk uit zonne- en windenergie. In het provinciale beleid is geen vaste energiemix (hoeveelheid zonne- en windenergie) bepaald waarmee in 2023 20% hernieuwbare energie wordt opgewekt. De provincie geeft aan dat installaties voor de opwekking van zonne-energie onmisbaar zijn voor de provinciale doelstelling voor de toepassing van hernieuwbare energie. Om het opwekken en gebruik van zonne-energie te stimuleren stelt de provincie (via het Programma Nieuwe Energie Overijssel en het Energiefonds Overijssel) ook subsidies en fondsen beschikbaar.

Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik wil de provincie zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie wel zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur bebouwing. Daarom dienen zonnepanelen in principe geplaatst te worden in bestaand bebouwd gebied, op daken of bijvoorbeeld op braakliggende gronden en op bedrijventerreinen. Tevens kunnen zonnepanelen geplaatst worden op bestaande bouwvlakken in de groene omgeving. Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op bijvoorbeeld technische, financiële en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien. Daarom biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Dit is vastgelegd in artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden moeten in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Betreffende de maatschappelijke meerwaarde hecht de provincie aan participatiemogelijkheden voor omwonenden.

Het voorliggende plan is getoetst aan artikel 2.1.8.2 van de Omgevingsverordening.

Artikel 2.1.8.2, lid 1

Zelfstandige opstellingen van zonnepanelen mogen uitsluitend worden toegestaan als tijdelijk (mede) gebruik van de gronden.

In het voorliggende plan wordt een tijdelijk zonnepark gerealiseerd, voor een termijn van maximaal 25 jaar.

Artikel 2.1.8.2, lid 2

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in de opstelling van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 2.1.8.2, lid 3

De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in lid 2 dient te worden onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;*
- b. maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren;*
- c. de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied;*
- d. de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen.*

De inrichting kent meervoudig ruimtegebruik voor biodiversiteit, natuur en landschap. O.a. door de realisatie van nieuwe landschapselementen aan de randen van het projectgebied, en de inrichting met bloem- en kruidenrijk grasland. Daarnaast wordt recreatief medegebruik van de oostelijke rand van het projectgebied gestimuleerd. De inrichting van het zonnepark wordt hier gecombineerd met een nieuwe verblijfsplek voor omwonenden en recreanten. De werking van een zonnepark wordt op een educatieve manier uitgelegd met een informatiebord. Bovendien is er voor passanten een bankje om pauze te houden. Aan deze zijde van het zonnepark komt ook een voedselbosstrook. Omwonenden en passanten kunnen hier fruit plukken.

Het zonnepark wordt gerealiseerd binnen de bestaande ruimtelijke en landschappelijke context. De impact op de omgeving is relatief beperkt. Dit komt omdat de realisatie van een zonnepark hier goed past binnen de bestaande landschapsstructuur, aansluitend aan het wegensysteem. Ook kent het projectgebied relatief weinig omwonenden. De technische installatie wordt daarbij zorgvuldig ingepast binnen de bestaande houtwal aan de noordzijde en het talud aan de zuidzijde, en door het toevoegen van landschappelijke hagen, struweel en een voedselbosstrook aan de andere zijden. Hiermee is er geen sprake van direct zicht op de technische installatie. Met deze landschappelijke inpassing, en de gekozen zuid-opstelling evenwijdig aan de Kerkweg, wordt aangesloten op de karakteristieke landschapsstructuur.

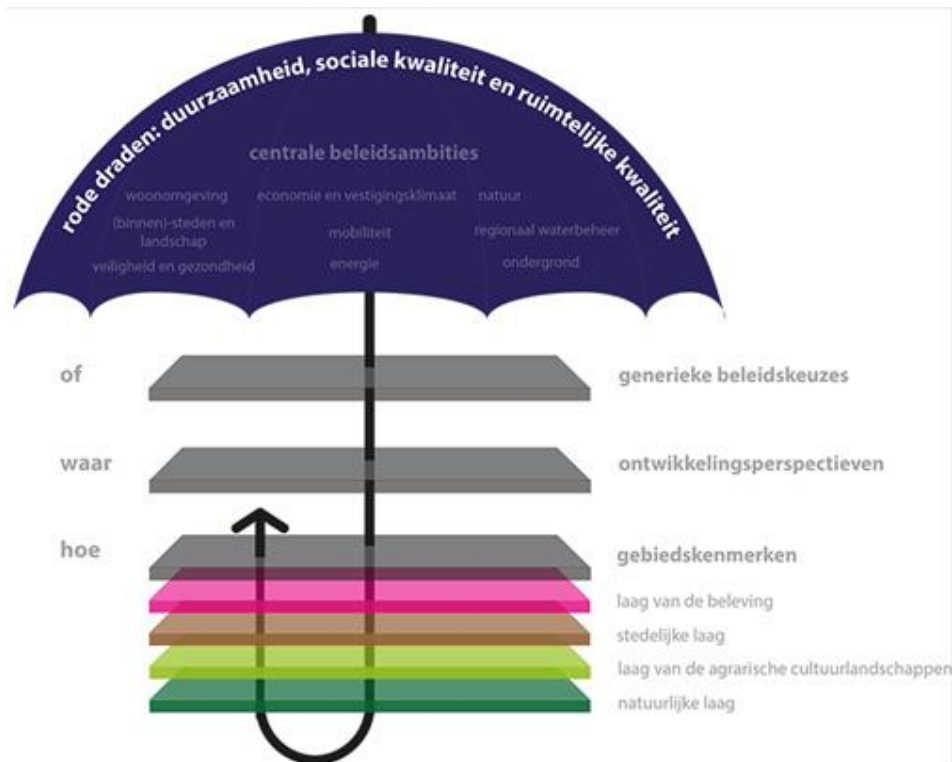
Met het voorliggende plan wordt tenslotte ook een bijdrage geleverd aan maatschappelijke doelen. Met het voorliggende plan is sprake van een gelijkwaardige samenwerking tussen Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen, waarbij beiden 50 procent van het zonnepark in eigendom krijgen. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de gemeente Haaksbergen kunnen dan via lidmaatschap van de Energiecoöperatie Haaksbergen meedoen en mede-eigenaar worden van het zonnepark. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten. Ook vindt er jaarlijks, voor een termijn van 15 jaar, afdracht plaats aan een Omgevingsfonds.

Geconcludeerd wordt dat het plan een aanmerkelijke maatschappelijke meerwaarde oplevert, en dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen in ruimtelijke kwaliteit.

3.3.2 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om de opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities van de provincie waar te maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. De volgende niveaus komen aan de orde.

1. Generieke beleidskeuzes;
2. Ontwikkelingsperspectieven;
3. Gebiedskenmerken.

Figuur 19: Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel.

1. Generieke beleidskeuzes (of-vraag)

Het provinciale Uitvoeringsmodel begint met de vraag of er wel een maatschappelijke opgave is op de gekozen locatie. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen generieke beleidskeuzes die voor heel Overijssel gelden en gebiedsspecifieke beleidskeuzes die op voorhand bepaalde ontwikkelingen uitsluiten in een bepaald gebied. Wat de generieke beleidskeuzes betreft, wordt de of-vraag, zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, positief beantwoord. Dit is zo verwoord in de provinciale 'Handreiking zonnevelden, Toepassing van de Overijsselse zonneladder en kwaliteitsimpuls zonnevelden'. Gebiedsspecifieke beleidskeuzes borgen zwaarwegende publieke belangen. Daarbij kan gedacht worden aan de bescherming tegen overstromingen en wateroverlast, het veilig stellen van drinkwater, het behoud van plant- en diersoorten (biodiversiteit), de bescherming van zeldzame of unieke landschapskwaliteiten en het beperken van de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. In de hoofdstukken 4 en 5 wordt hierop ingegaan. Geconcludeerd wordt dat de gebiedsspecifieke beleidskeuzes de aanleg van een zonnepark op deze locatie niet in de weg staan.

2. Ontwikkelingsperspectieven (waar-vraag) en de Overijsselse Zonneladder

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene en stedelijke omgeving. Met de ontwikkelingsperspectieven wordt de ruimtelijke ontwikkelingsvisie van de provincie vormgegeven. Het beleid voor de ontwikkelingsperspectieven is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de Omgevingsverordening. In dit artikel is bepaald dat gemotiveerd moet worden dat een voorziene ontwikkeling past binnen de vastgestelde ontwikkelingsperspectieven.

Het projectgebied behoort tot het ontwikkelperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap'. In dit ontwikkelperspectief is het voortborduren op de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen hoofdzak. Daarnaast zijn de volgende ruimtelijke kwaliteitsambities van belang:

- zichtbaar en beleefbaar mooi landschap;
- sterke ruimtelijke identiteiten als merken voor Overijssel;
- continu en beleefbaar watersysteem.

In het ontwikkelperspectief van het kleinschalig mixlandschap zijn mogelijkheden voor de ontwikkeling van diverse functies in het buitengebied, zoals opwekking van hernieuwbare energie, melkveehouderijen, natuur en recreatie. In de zone staat de verbinding tussen deze sectoren met behoud en versterking van natuurlijke, cultuurhistorische en landschapselementen centraal. Ten aanzien van water zijn de kenmerken van het watersysteem en de klimaatopgave van belang. Nieuwe initiatieven zijn mogelijk onder voorwaarde van een zorgvuldige inpassing met oog voor gebiedseigen kwaliteiten. Binnen het kleinschalige mixlandschap zijn de ontwikkelmogelijkheden voor landbouw beperkt, waardoor andere initiatieven meer ruimte krijgen om de ruimtelijke structuur van meer kwaliteit te voorzien.

Figuur 20: Weergave kaart ontwikkelingsperspectieven ter hoogte van het projectgebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Met het voorliggende plan wordt duurzame energie opgewekt in een zonnepark. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor de landbouw en andere bestaande functies. Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het projectgebied en de omgeving worden versterkt. Het watersysteem in en rond het projectgebied wordt niet aangetast. Het voorliggende plan past daarmee binnen het geldende ontwikkelingsperspectief.

Overijsselse Zonneladder

In de 'Handreiking zonnevelden, Toepassing van de Overijsselse zonneladder en kwaliteitsimpuls zonnevelden' wordt voor de 'waar-vraag' daarnaast uitgegaan van de Overijsselse Zonneladder. Het uitgangspunt hierbij is een multifunctionele invulling van de ruimte, met 'stimuleren' bij trede 1 en 'combineren' bij trede 2. Mits door gemeente en initiatiefnemer aangetoond wordt dat trede 1 en 2 niet mogelijk zijn, komt trede 3 'monofunctioneel' in aanmerking.

Trede 1: Bij de Zonneladder gaat de voorkeur in eerste instantie uit naar zonnepanelen op gebouwen of andere bouwwerken. Ook heeft de provincie oog voor gebieden zoals braakliggende gronden, bedrijventerreinen en parkeerplaatsen.

Trede 2: In het kader van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik streeft de provincie Overijssel naar het combineren van zonne-energie met andere functies. Aan dorpsranden wordt combinatie gezocht met bijvoorbeeld extensivering van de landbouw, landschapsherstel, klimaatadaptatie en biodiversiteit. In de groene omgeving sluiten zonnevelden aan op gebiedsontwikkelingen of vormen zij een energielandschap in combinatie met sociale en maatschappelijke doelen.

Voorbeelden van combinatie met andere functies:

1. Het herstellen van de oude groenstructuur met nieuwe groenelementen en kruidenrijke zomen en de aanleg van een wandelpad.
2. Landbouwgronden transformeren naar natuur t.b.v. een ecologische verbinding.
3. Een extensievere opstelling maakt natuurontwikkeling of waterberging tussen en onder panelen mogelijk.
4. Bomenweide of pluktuin aan de weg geeft direct aanwonenden van het zonneveld een royale inpassing met kwaliteit.
5. De initiatiefnemer ondersteunt zonnepanelen op daken als sociaal-maatschappelijke meerwaarde.
6. Het buurthuis krijgt middelen van de initiatiefnemers om meer te organiseren voor de gemeenschap.

Figuur 21: Voorbeelden combinatie met andere functies, uit de 'Handreiking zonnevelden, Toepassing van de Overijsselse zonneladder en kwaliteitsimpuls zonnevelden'.

Trede 3: Landbouwgronden van goede kwaliteit en monofunctionele zonnevelden, primair gericht op het opwekken van hernieuwbare-energie. worden zoveel mogelijk vermeden.

Voor trede 2 en 3 geldt dan bij zonnevelden maximaal 80 procent beschikbaar wordt gesteld voor zonnepanelen. De overige 20 procent staat in het teken van landschappelijke inpassing met groen en/of water.

Trede 1 betreft in eerste instantie zonnepanelen op gebouwen of andere bouwwerken. Ook heeft de provincie oog voor gebieden zoals braakliggende gronden, bedrijventerreinen en parkeerplaatsen. De gemeente Haaksbergen geeft ook de voorkeur aan zon op dak. In de concept RES Twente 1.0 (zie paragraaf 3.4.1. van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing) heeft de gemeente Haaksbergen een bod van 22 hectare zon op dak opgenomen. Met dit bod wil de gemeente de daken in Haaksbergen zo goed mogelijk benutten. In de periode voorafgaande aan de beleidsvorming voor zonnevelden in Haaksbergen is de energiebehoefte voor Haaksbergen in kaart gebracht. Daarbij is ook gekeken in hoeverre de opwek van duurzame energie met zonnepanelen op daken kan worden gerealiseerd. Daaruit is geconcludeerd dat de totale reële potentiële capaciteit op daken voor

de opwekking van zonne-energie fors minder bedraagt dan de energiebehoefte om in 2050 energieneutraal te zijn. Zonnevelden zijn nodig om niet alleen in de huidige duurzame energiebehoefte, maar ook in de toekomstige energiebehoefte te voorzien. Zonnevelden zijn geen vervanging van zon op dak, maar een noodzakelijke aanvulling. Voor zowel zon op dak als zon in veldopstellingen staat Haaksbergen voor een grote opgave. Zo heeft Haaksbergen geen mogelijkheden om af te dwingen dat particulieren en bedrijven panelen op hun daken leggen en werkt de gemeente ook de komende jaren aan maatregelen om het aandeel zon op dak te vergroten. Het is evenmin afdwingbaar om grondeigenaren te verplichten om zogenaamde rest- of 'no-regret' gronden in te zetten voor de opwek van duurzame energie. Wel hebben deze gronden de voorkeur in de gemeente.

Het voorliggende plan valt onder Trede 2. De aanleg van de technische installatie wordt gecombineerd met andere functies en is gelegen langs Rijksweg N18. De inrichting kent meervoudig ruimtegebruik voor biodiversiteit, natuur en landschap. O.a. door de realisatie van nieuwe landschapselementen aan de randen van het projectgebied, en door de inrichting met bloem- en kruidenrijk grasland. Daarnaast wordt recreatief medegebruik van de oostelijke rand van het projectgebied gestimuleerd. De inrichting van het zonnepark wordt hier gecombineerd met een nieuwe verblijfsplek voor omwonenden en recreanten. De werking van een zonnepark wordt op een educatieve manier uitgelegd met een informatiebord. Bovendien is er voor passanten een bankje om pauze te houden. Aan deze zijde van het zonnepark komt ook een vruchtdragend landschapselement. Omwonenden en passanten kunnen hier fruit plukken.

Het hekwerk, met daarbinnen de technische installatie, neemt 79% van het totale projectgebied in beslag. Ook binnen dit hekwerk wordt niet alle grond belegd met zonnepanelen. Er is gekozen voor een zuidopstelling, met relatief brede paden van 2,5 meter tussen de rijen panelen. Onder de panelen en op deze paden wordt bloem- en kruidenrijk grasland gerealiseerd, 21% van het projectgebied ligt buiten het hekwerk. Deze zone wordt landschappelijk en natuurlijk ingericht.

Met het voorliggende plan wordt tenslotte ook een bijdrage geleverd aan maatschappelijke doelen. Met het voorliggende plan is sprake van een gelijkwaardige samenwerking tussen Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen, waarbij beiden 50 procent van het zonnepark in eigendom krijgen. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de gemeente Haaksbergen kunnen dan via lidmaatschap van de Energiecoöperatie Haaksbergen meedoen en mede-eigenaar worden van het zonnepark. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten. Ook vindt er jaarlijks, voor een termijn van 15 jaar, afdracht plaats aan een Omgevingsfonds.

3. Gebiedskenmerken (hoe-vraag)

In het provinciale beleid zijn voor alle gebieden gebiedskenmerken aangegeven. Het beleid voor deze gebiedskenmerken is vastgelegd in artikel 2.1.5 van de provinciale verordening. Hierin is bepaald dat inzichtelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan dit beleid. Wanneer in het beleid normerende en/of richtinggevende uitspraken worden gedaan, voorziet het ruimtelijke plan (voor zover deze uitspraken zich daarvoor lenen) in een regeling conform deze normerende en/of richtinggevende uitspraken. De gebiedskenmerken zijn opgenomen in verschillende lagen; de natuurlijke laag, de agrarische cultuur laag, de stedelijke laag en de laag van de beleving. Op basis van deze kenmerken is er ingezoomd op het projectgebied en gekeken welke specifieke kwaliteitsvoorwaarden en opgaven (normerend en richtinggevend) voor ruimtelijke ontwikkelingen van toepassing zijn.

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag, kan voorkomen en er voor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden. Het projectgebied ligt in een zandgebied: 'dekzandvlakte en ruggen' (zie figuur 22).

Figuur 22: Weergave kaart gebiedskenmerken, natuurlijke laag, ter hoogte van het projectgebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

Normerend uitgangspunt:

- Dekzandvlakten en ruggen krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van de hoofdlijnen van het huidige reliëf.

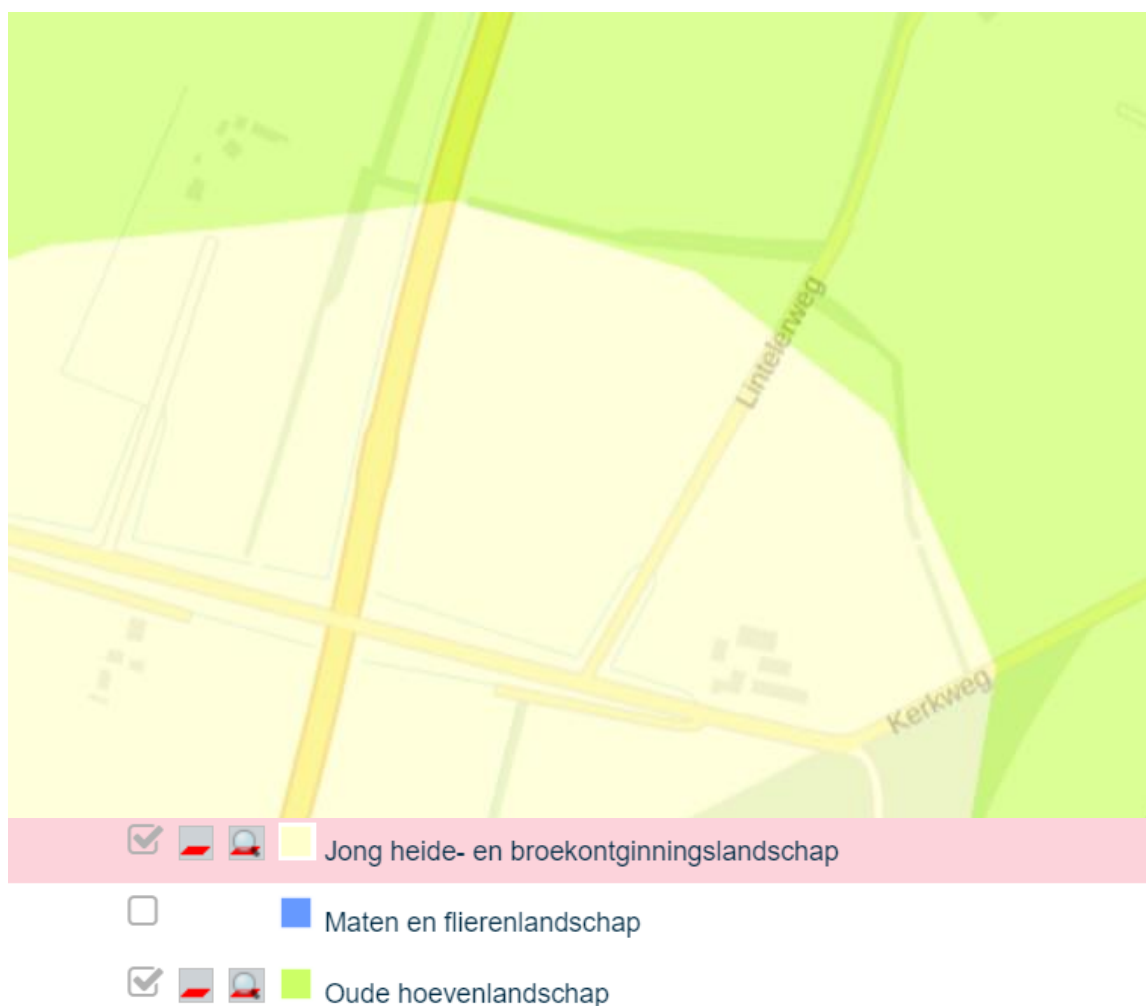
Richtinggevend uitgangspunten:

- Als ontwikkelingen plaats vinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Beide zijn tevens uitgangspunt bij (her)inrichting;
- Bij ontwikkelingen is de (strekings)richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

Met het voorliggende plan worden de hoofdlijnen van het huidige reliëf niet aangetast. De voorgenomen ontwikkeling volgt de strekkingsrichting van het landschap. Dit geldt voor zowel de opstelling van de panelen, als de landschappelijke inpassing. De verkaveling wordt niet aangetast.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen, daardoor is er een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Het projectgebied ligt voornamelijk in het 'jonge heide- en broekontginningenlandschap', op de grens met het 'oude hoevenlandschap' (aan de noordzijde) (zie figuur 23).

Figuur 23: Weergave kaart gebiedskenmerken, laag van het agrarische cultuurlandschap, ter hoogte van het projectgebied (bron: Omgevingsvisie Overijssel)

De voormalige natte en droge heidegronden waren oorspronkelijk verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal. In de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Na de uitvinding van het kunstmest ging deze functie verloren en werden ook deze gronden grotendeels in cultuur gebracht. De steeds

planmatigere en grootschaligere ontginningen gingen door tot in de jaren 60 van de 20e eeuw. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden.

Normerend uitgangspunt:

- De jonge heide- en broekontginningslandschappen krijgen in gebieden met weidevogels een beschermende bestemmingsplanregeling, gericht op instandhouding van de openheid.

Richtinggevend uitgangspunt:

- Als ontwikkelingen plaats vinden in de agrarische ontginningslandschappen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen.

Het voorliggende projectgebied maakt geen onderdeel uit van weidevogelgebied. Met het voorliggende plan worden de lineaire structuren in het landschap versterkt, o.a. door realisatie van een landschappelijke haag en struweel, langs de bestaande wegenstructuren en de kavelgrenzen.

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen. Daarbij wordt kwaliteit, eigenheid en onderscheidend vermogen van de regio steeds belangrijker. Op het projectgebied is het 'Informeel trage netwerk' van toepassing en relevant. Het netwerk gaat over de toegankelijkheid en ervaring van het 'langzame' netwerk, zoals fietspaden en wandelpaden.

Normerend uitgangspunt:

- De informele routes en routenetwerken worden in beeld gebracht en krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op de continuïteit van routes (vaarwegen, kleine paadjes, zandpaden, kerkepaden, giets- en wandelpaden en -routes, etc.). Bij ruimtelijke ontwikkelingen nabij doorgaande zandwegen, wandel- en fietsroutes worden discontinuïteiten in het netwerk van paden en vaarroutes voorkomen.

Richtinggevend uitgangspunt:

- Als ontwikkelingen plaats vinden in de gebieden die in de directe invloedssfeer van stad en dorp liggen (bijv. bedrijventerreinen, woonwijken), dan dragen deze ontwikkelingen bij aan behoud en verkleining van de maaswijdte van het padennetwerk. Nieuwe mogelijkheden voor lange afstands-wandel- en fietsroutes worden benut.

Inspiratie:

- Langs informele routes worden de aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden zichtbaar en kenbaar gemaakt.

Recreatief medegebruik wordt gestimuleerd aan de oostelijke rand van het projectgebied, langs de Lintelerweg. Dit is de enige route langs het projectgebied waar langzaam verkeer /recreatief verkeer langskomt en waar op veilige wijze het zonnepark rustig kan worden ervaren. De inrichting van het zonnepark wordt hier gecombineerd met een nieuwe verblijfsplek voor omwonenden en recreanten. De werking van een zonnepark wordt hier op

een educatieve manier uitgelegd met een informatiebord. Bovendien is er voor passanten een bankje om pauze te houden. Aan deze zijde van het zonnepark komt ook een voedselbosstrook. Omwonenden en passanten kunnen hier fruit plukken.

Laag van de beleving

Deze laag is het domein van de belevenis, betekenis en identiteit. De laag van de beleving voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een belevenis.

De laag van de beleving heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggend plan.

3.3.3 Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken

Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel heeft op 21 april 2020 de 'Handreiking zonnevelden, Toepassing van de Overijsselse zonneladder en kwaliteitsimpuls zonnevelden' vastgesteld. De handreiking is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, omwonenden van een zonneveld en voor gemeenten om hen te ondersteunen bij de ruimtelijke afweging voor zonnevelden, bij het ontwerp van een kwalitatief goed zonneveld en bij het gesprek over het realiseren van voldoende en passende kwaliteit. De handreiking is gebaseerd op de regels voor ruimtelijke ontwikkeling en in het bijzonder voor zonnevelden in de provinciale Omgevingsverordening. Onderdelen uit de toelichting bij artikel 2.1.8 van de verordening worden voorzien van uitleg, specificatie van de zonneladder, ontwerpprincipes, maatgevende referenties, inspiratie met goede voorbeelden en aandachtspunten bij de uitvoering. De handreiking bevat geen eigenstandige dwingende bepalingen. De handreiking is daarmee niet vrijblijvend en geeft scherpheid aan de toepassing van de verordening.

De toetsing van voorliggende plan aan belangrijke principes uit deze handreiking is opgenomen in paragraaf 3.2 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing. Bij het opstellen van het inrichtingsplan is waar mogelijk en relevant rekening gehouden met de handreiking.

3.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het provinciaal beleid. Het plan geeft invulling aan de verduurzamingopgave en voldoet aan de principes zoals weergegeven in de 'Handreiking zonnevelden, Toepassing van de Overijsselse zonneladder en kwaliteitsimpuls zonnevelden'. Met het plan is aangesloten op de gebiedskenmerken, er is sprake van multifunctioneel ruimtegebruik en het plan levert een grote maatschappelijke meerwaarde.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie Twente

In 2019 is het nationaal Klimaatakkoord gesloten. Het is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Nederland is opgedeeld in 30 energie-regio's op initiatief van gemeenten, provincies en waterschappen. Elke gemeente, provincie en ook hoogheemraadschap werkt op dit moment binnen deze regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De regio Twente heeft inmiddels een conceptversie van de RES Twente 1.0 opgesteld.

De regio wil in 2030 circa 1,5 TWh duurzame energie opwekken. Om die opbrengst te halen, verhoogt Twente de inspanning voor 'zon op dak' en wordt ruimte geboden aan zonnevelden en windturbines.

Voor zover al ingevuld in gemeentelijke plannen is de verdeling gebaseerd op de volgende overwegingen:

- Zon op dak heeft de voorkeur. Die prioriteit is in overeenstemming met de zonneladder én zon op dak heeft veel draagvlak. De wens om het aandeel zon op dak verder op te voeren wordt beperkt door juridische, technische en financiële mogelijkheden. De concept-RES gaat uit van ruim 300 ha panelen op daken in 2030, met een totale opbrengst van circa 265 GWh per jaar.
- Voor ongeveer 630 hectare zonnevelden op land (en waar mogelijk op water) kan Twente een verantwoorde inpassing realiseren met een opwek van circa 500 GWh per jaar. Bij voorkeur met meervoudig ruimtegebruik.
- Om een grote slag te kunnen maken wil Twente met windturbines energie opwekken. Waar dat kan in clusters (dat is efficiënt en spaart het landschap elders), aansluitend aan de Duitse grens waar al windmolencusters staan, nabij rijkswegen, waterwegen en bedrijfsterreinen. Gericht op lokaal draagvlak en zelfvoorzienende kleine kernen is het concept van de dorpsmolen uitgedacht (12 stuks van 1 MW). Daarnaast wil Twente plek geven aan 49 grote turbines (circa 3 -5 MW). Totale windopbrengst is circa 530 GWh per jaar. De turbines komen ook in het Nationaal Landschap van Noordoost-Twente, waar een provinciale verordening plaatsing op dit moment niet toestaat. Zonder aanpassing van het provinciaal beleid kan circa 200 GWh/ jaar (18 windturbines en 12 dorpsmolens) van de ambitie met windmolens niet gerealiseerd worden.

Aansluiten aan Rijkswegen heeft veel draagvlak en is landschappelijk goed inpasbaar

In de Concept RES wordt aangegeven dat een deel van de inwoners de ruimte rond Rijkswegen (A1, A35, N35, N36 en N18) de beste keuze voor het plaatsen van windmolens en zonnepanelen vindt. Dit is onderzocht in de Twentse Energie Strategie (TES) in 2018. Het grootschalig opwekken van zonne- en windenergie langs Rijkswegen is volgens studies haalbaar en biedt kansen voor Twente. Omdat er naast voldoende opwekpotentieel ook veel maatschappelijk draagvlak voor is. De Rijkswegen lopen door het karakteristieke Twentse landschap en bieden veel kansen voor grootschalige energie-opwek door aan te sluiten op het landschappelijk patroon en de bestaande infrastructuur.

Financiële opbrengsten zo goed mogelijk laten landen in eigen omgeving

In het Klimaatakkoord is als streven opgenomen dat 50% van de nieuwe wind- en zonneparken waar grootschalig energie wordt opgewekt, dat gebeurt met lokale financiële participatie. Zo kunnen de baten van grootschalige energieprojecten in de regio blijven en krijgen gemeenten, ondernemers en inwoners in de regio de kans om financieel te participeren. Lokaal eigendom betekent naast financiële participatie ook een gezamenlijke

verantwoordelijkheid en dat draagt bij aan de transparantie en het draagvlak voor grote energieprojecten. Twentse gemeenten en de provincie Overijssel willen de financiële opbrengsten van de energietransitie zo goed mogelijk in de eigen omgeving laten landen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voor de realisatie van Zonnepark N18 Eeltinkveld sluit aan op de ambities en doelstellingen zoals opgenomen in de Concept RES 1.0. Het zonnepark ligt ingeklemd tussen drie wegen en één bestaande houtwal. Het zonnepark ligt langs de N18 en sluit aan op het landschappelijke patroon, welke wordt versterkt. Met het voorliggende plan is sprake van een gelijkwaardige samenwerking tussen Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen, waarbij beiden 50 procent van het zonnepark in eigendom krijgen. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de gemeente Haaksbergen kunnen dan via lidmaatschap van de Energiecoöperatie Haaksbergen meedoen en mede-eigenaar worden van het zonnepark. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten. Ook vindt er jaarlijks, voor een termijn van 15 jaar, afdracht plaats aan een Omgevingsfonds.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Coalitieprogramma 2018-2020

In het Coalitieprogramma 2018-2022 is afgesproken om actief te werken aan de energietransitie. De gemeente Haaksbergen wil de landelijke klimaatdoelstellingen voor 2050 vertalen naar het Haaksbergse aandeel hierin. Daarbij streeft Haaksbergen ernaar om over vier jaar minimaal te voldoen aan de gewenste trend om de klimaatdoelstellingen in 2050 te halen. Daarbij is draagvlak en acceptatie van de samenleving belangrijk.

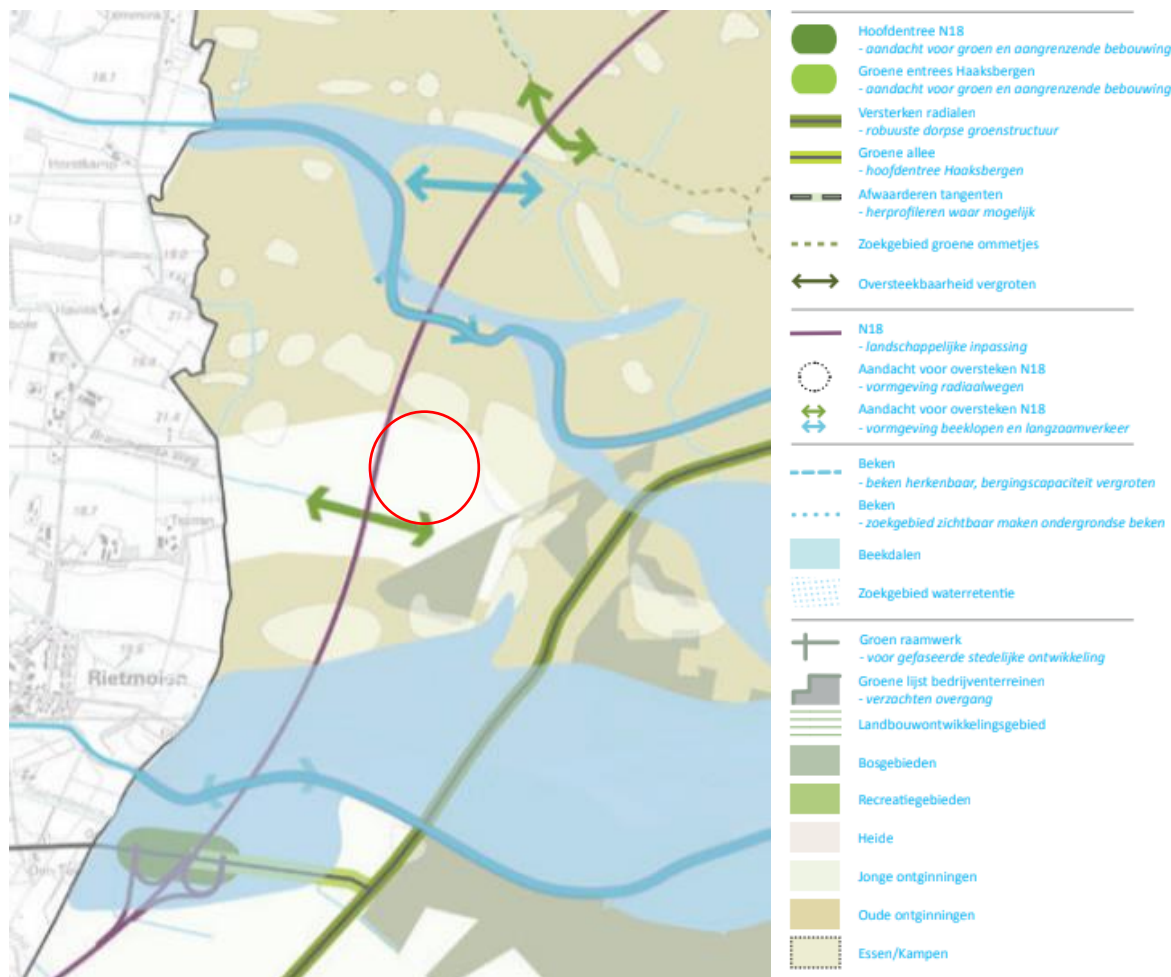
Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het realiseren van het voorliggende plan wordt actief uitvoering gegeven aan het werken aan de energietransitie. Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie hebben daarbij nadrukkelijk oog voor de omgeving. Vanaf het eerste moment hebben de initiatiefnemers de omgeving geïnformeerd over en betrokken bij de verdere uitwerking van het plan voor het zonnepark. Daarbij is ook gekeken op welke manier wensen, ideeën en belangen van de omgeving een plek konden krijgen.

Naast het informeren van omwonenden en andere belanghebbenden, is ook een werkgroep geformeerd. Dit om zo wensen, ideeën en belangen van de omgeving verder te laten doorklinken in het zonnepark. Hierin zitten twee direct omwonenden en een vertegenwoordiger van Buurtschap Brammelo. Ook neemt een vertegenwoordiger van Natuur en Milieu Haaksbergen en een vertegenwoordiger namens Imkervereniging De Heidebloem deel aan de werkgroep. Na de afgifte van de definitieve omgevingsvergunning bespreken de initiatiefnemers ook de uitvoering van de werkzaamheden en het beheer van het zonnepark in de werkgroep, zodat ook hierbij rekening kan worden gehouden met wensen, ideeën of zorgen. Hiermee is tijdens de planvorming succesvol gewerkt aan het creëren van draagvlak en acceptatie, maar gebeurt dit ook tijdens de uitvoering en het beheer van het zonnepark.

3.5.2 Structuurvisie 2030 Haaksbergen

In 2013 heeft de gemeenteraad van Haaksbergen de Structuurvisie 2030 Haaksbergen vastgesteld. Relevant voor de voorgenomen ontwikkeling is dat in de structuurvisie is uitgesproken dat de gemeente een gezonde plattelandseconomie wil stimuleren en de ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten van het buitengebied op peil wil houden. Voor de gehele gemeente is een visiekaart opgesteld (zie figuur 24). Het projectgebied is daarbij aangewezen als 'Jonge ontginningen'. In het landschap van de jonge ontginningen is het belangrijk om de rechtlijnigheid en grootschaligheid te behouden en te versterken.

Figuur 24: Visiekaart gemeente Haaksbergen (bron: Structuurvisie 2030 Haaksbergen). De ligging van het projectgebied is weergegeven in het rode rondje.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het voorliggende plan wordt de kenmerkende rechtlijnigheid en grootschaligheid van het landschap behouden. Het betreft een tijdelijk plan, welke wordt ingepast binnen de bestaande verkaveling en die strekkingsrichting van het landschap volgt (o.a. door het toepassen van struweel en een landschappelijke haag langs de westelijke en oostelijke kavelgrenzen en doordat de opstelling van de zonnepanelen de structuur van het landschap volgen). De cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten van het projectgebied en de directe omgeving worden niet aangetast. Het plan stimuleert nadrukkelijk de biodiversiteit.

3.5.3 Toekomstvisie Haaksbergen

In 2017 is de Toekomstvisie Haaksbergen door de gemeenteraad vastgesteld. In de Toekomstvisie Haaksbergen 2030 geeft de gemeente Haaksbergen een kijk op het nu en de lange termijn. Er wordt ingegaan op de thema's platteland, economie, wonen, infrastructuur en duurzaamheid. Over het algemeen is de gemeente tevreden over de leefkwaliteit. De gemeente beschrijft haar kracht in drie belangrijkste kwaliteiten: een hechte gemeenschap, fraai buitengebied en hoog voorzieningenniveau. Haaksbergen wil voortborduren op de bestaande kwaliteiten, maar ziet ook omslagpunten voor diverse thema's, zoals de ontwikkeling van landbouw en natuur in het buitengebied. Eén van de ambities is dan ook het bereiken van een maximale duurzaamheid en circulaire economie. De gemeente wil zich profileren als duurzaamste in de regio.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan sluit aan op de ambitie van de gemeente om zich te profileren als duurzaamste in de regio.

3.5.4 Beleidsregels zonnevelden

Inleiding

Haaksbergen wil in 2050 energieneutraal zijn. Om te bereiken dat Haaksbergen in 2050 de gehele energievraag van de gebouwde omgeving duurzaam wordt opgewekt, zijn op korte termijn maatregelen nodig in de sfeer van energiebesparing en alternatieve opwekking door zon en wind. Hiertoe heeft de gemeente concrete beleidsregels voor zonnevelden opgesteld. Deze beleidsregels (voor grondgebonden installaties voor het opwekken van duurzame energie met een omvang groter dan 2 hectare) bieden duidelijkheid waar initiatieven voor zonnevelden aan moeten voldoen.

Zonne-energie is op dit moment één van de meest gebruikte vormen voor hernieuwbare energie. Provincie Overijssel heeft een zonneladder ontwikkeld met een voorkeursvolgorde voor het toedelen van ruimte voor zonne-energie. De gemeente Haaksbergen bouwt op deze zonneladder verder en heeft in de beleidsregels omschreven waar initiatieven aan moeten voldoen. Niet alle plekken in de gemeente Haaksbergen lenen zich voor de realisatie van zonnevelden. Hierna worden de voor het voorliggende plan relevante beleidsregels weergegeven.

Artikel 2 Reikwijdte van de beleidsregels

Het college behandelt een aanvraag voor een zonneveld volgens de 'Procedure zonnevelden', die in de bijlage van de beleidsregels is opgenomen. Hierbij wordt door college en raad medewerking verleend aan in totaal maximaal 40 hectare. Aanvragen moeten voldoen aan alle genoemde voorwaarden in het beleid, en het college beoordeelt de aanvragen. Het college verleent een Omgevingsvergunning voor aanvragen die op grond van de 'Procedure zonnevelden' de hoogste score krijgen en zolang het maximum van 40 hectare nog niet is bereikt. Het minimum aantal te behalen punten bedraagt 60. Het college werkt alleen mee aan de realisatie van zonnevelden met een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De aanvraag m.b.t. het voorliggende plan is beoordeeld conform de 'Procedure zonnevelden'. Het beoordelingsformulier ('Beoordeling zonnevelden, juni 2021') is opgenomen in de separate bijlage bij deze Ruimtelijke Onderbouwing. Het voorliggende plan heeft 110 punten gescoord en is met twee andere plannen geselecteerd om in procedure te gaan (voor verlening Omgevingsvergunning). De drie zonnevelden samen zitten binnen het totaal van maximaal 40 hectare aan zonnevelden.

Artikel 3 Uitsluitingsgronden

Het college en de raad verlenen geen medewerking aan het vestigen van zonnevelden in Natura2000-gebieden en Natuur Netwerk Nederland, in essenlandschap, in beekdallandschap, binnen 50 meter van de groene radialen (volgens de Structuurvisie Haaksbergen) en binnen 25 meter van de N18. Gemeten vanaf de as van de weg. Het gebied en de strook die onderdeel uitmaakt van beekdallandschap en/of de genoemde zones rond de radialen en de N18, kunnen wel onderdeel zijn van de landschappelijke inpassing van een zonneveld.

Relevant is daarnaast dat de gemeente Haaksbergen in de 'Reactienota ontwerp Beleidsregels zonnevelden' expliciet aangegeven heeft tegemoet te willen komen aan de behoefte aan benutting van gebieden nabij de rijkswegen, zoals de N18.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

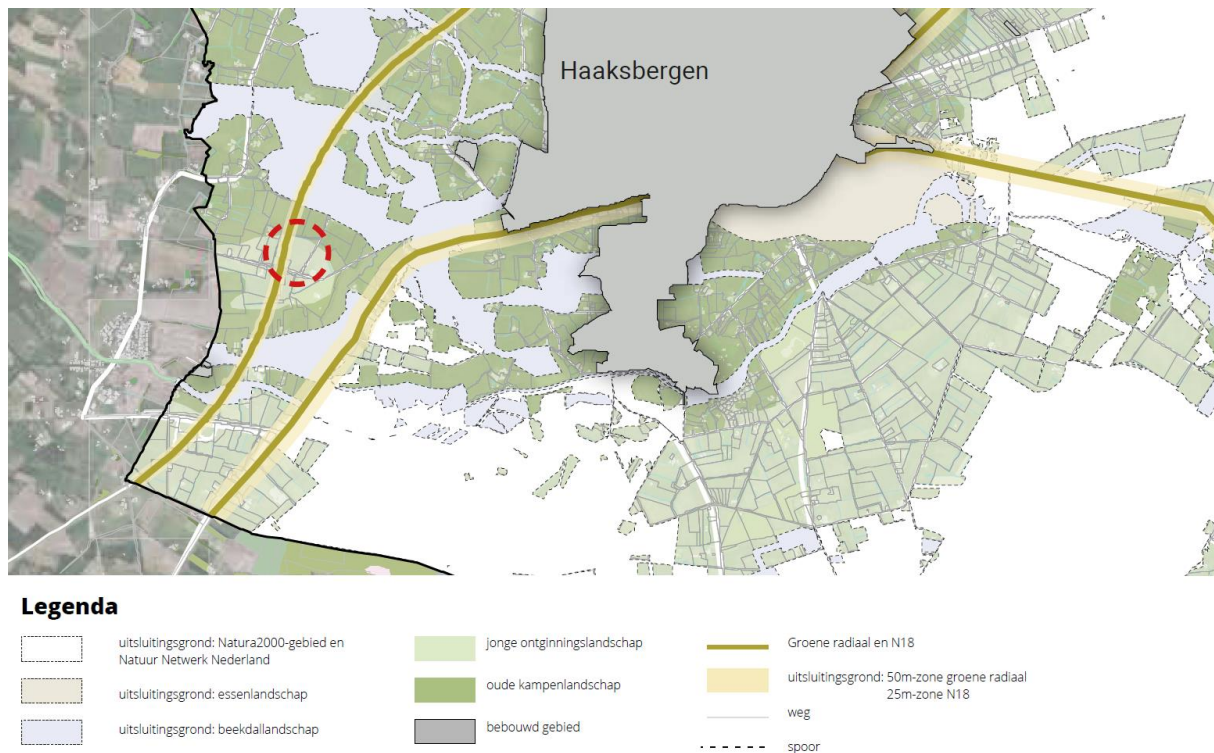
Het voorliggende zonnepark ligt langs de N18. De technische installatie ligt niet in uitsluitingsgebied, maar net buiten de zone van 25 meter. Wel ligt de landschappelijke inpassing van het Zonnepark N18 Eeltinkveld aan de westzijde binnen de zone van 25 meter vanaf de N18 (gemeten vanaf de as van de weg). Dit is toegestaan conform de beleidsregels.

Artikel 4 Geschikte gebieden

Het college en de raad verlenen medewerking aan het vestigen van zonnevelden in het jonge ontginningslandschap en oude kampenlandschap zoals op de kaart in de bijlage bij deze beleidsregels is aangegeven, mits wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de artikelen 5 tot en met 8 van deze beleidsregels.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied van het voorliggende plan ligt in het jonge ontginningslandschap (zie figuur 25). Tevens wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de artikelen 5 en 8 (hiervoor wordt verwezen naar de beschrijving bij die artikelen).

Figuur 25: Uitsnede uit kaart geschikte gebieden en uitsluitingen (bron: Energietransitie Haaksbergen, Beleidsregels zonnevelden Haaksbergen, 2021). De ligging van het projectgebied is weergegeven in het rode rondje.

Artikel 5 Voorwaarden opzet en inrichting zonneveld

Het college en de raad werken mee aan het vestigen van zonnevelden nadat de aanvrager heeft aangetoond dat aan de volgende voorwaarden is voldaan en de zonnevelden worden gerealiseerd in een geschikt gebied:

- a) het zonneveld voegt zich naar de belangrijke landschappelijke structuurdragers in de omgeving;

Zonnepark N18 Eeltinkveld wordt zorgvuldig ingepast binnen de bestaande verkaveling langs de N18, binnen de bestaande houtwal aan de noordzijde en het talud aan de zuidzijde, en door het toevoegen van landschappelijke hagen, struweel en een voedselbosstrook aan de andere zijden.

- b) met het vestigen van het zonneveld worden de bestaande en oorspronkelijke perceelgrenzen, waterstructuren en landschapsstructuren behouden;

De bestaande perceelsgrenzen, waterstructuren en landschapsstructuren blijven behouden en worden waar mogelijk versterkt. Zo wordt bijvoorbeeld aan de noordzijde van het projectgebied een rietoever gerealiseerd, langs een bestaande watergang.

- c) de zonnepanelen worden op minimaal 5 meter van watergangen geplaatst;

Hier wordt aan voldaan.

- d) de zonnepanelen worden opgesteld in zuidelijke of verticale oriëntatie;

Hier wordt aan voldaan.

- e) de maximale hoogte van de zonnepaneelopstelling is 2,5 meter vanaf maaiveld;

Hier wordt aan voldaan.

- f) er is rekening gehouden met lichtinval en regenwaterverdeling van de ondergrond en de gevolgen voor de bodemkwaliteit;

Hier wordt aan voldaan. De paneelopstelling (zuidopstelling van maximaal 2,5 m hoog en 2,5 meter afstand tussen de rijen panelen) houdt rekening met de toetreding van daglicht rondom en onder de panelen en voldoende waterinfiltratie in de bodem. Ook tussen de panelen wordt een ruimte van circa 2 centimeter afstand

aangehouden, voor een zo optimaal mogelijke waterinfiltratie. Zo blijft er voldoende goede bodemkwaliteit en blijven er goede groeiomstandigheden voor de te realiseren bloem- en kruidenrijke vegetatie.

- g) er is rekening gehouden met cultuurhistorische en archeologische waarden;

Hier is rekening mee gehouden. Zie hiertoe o.a. de paragrafen 4.3 en 4.4. van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing. Zo is er archeologisch onderzoek uitgevoerd en houdt het plan rekening met cultuurhistorische lijnen in en om het projectgebied.

- h) het plangebied wordt niet geëgaliseerd en watergangen worden niet gedempt;

Hier wordt aan voldaan. Er is geen sprake van egalisatie en watergangen worden niet gedempt.

- i) van de oppervlakte van het perceel/ de percelen waarop het zonnenveld wordt gevestigd, wordt maximaal 80% gebruikt voor het zonnenveld (inclusief onderhoudspaden) en minimaal 20% ruimte voor kwaliteitsinvestering in natuur en landschap;

Hier wordt aan voldaan. De gebied binnen het hekwerk, met de technische installatie, bedraagt 79% van het totale projectgebied. Daarnaast zijn de onderhoudspaden extra breed (circa 2,5 meter).

- j) er is een ruimtelijke onderbouwing, inrichtingsplan, beplantingsplan, onderhouds- en beheerplan ingediend bij de aanvraag;

Hier wordt aan voldaan.

- k) uit de aanvraag blijkt dat met het realiseren van het zonnenveld invulling wordt gegeven aan één of meerdere van de volgende thema's: waterbeheer, natuurontwikkeling, recreatie, educatie, of agrarisch medegebruik;

De inrichting kent meervoudig ruimtegebruik voor biodiversiteit, natuur en landschap. Daarnaast wordt recreatief medegebruik van de oostelijke rand van het projectgebied gestimuleerd. De inrichting van het zonnepark wordt hier gecombineerd met een nieuwe verblijfsplek voor omwonenden en recreanten. De werking van een zonnepark wordt op een educatieve manier uitgelegd met een informatiebord. Bovendien komt er een bankje om pauze te houden. Aan deze zijde van het zonnepark wordt ook een voedselbosstrook gerealiseerd, met vruchtdragend landschapselementen. Omwonenden en passanten kunnen hier het fruit plukken. Na afloop van exploitatieperiode van het zonnepark blijft de voedselbosstrook behouden. Wel dient de toegang tot het perceel, al dan niet met groot materieel, mogelijk te blijven. Mogelijk zal hiervoor een minimaal deel van het voedselbos verwijderd moeten worden.

Met het voorliggende plan wordt daarmee nadrukkelijk invulling gegeven aan de thema's natuurontwikkeling, recreatie en educatie. Ook wordt bijvoorbeeld een rietoever gerealiseerd (thema waterbeheer).

- l) uit de aanvraag blijkt op welke wijze het realiseren van het zonnenveld een positieve invloed heeft op natuur en biodiversiteit.

Uit het separaat bijgevoegde 'Inrichtingsplan Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen' blijkt dat de realisatie van het zonnepark een positieve invloed heeft op natuur en biodiversiteit. Er worden nieuwe landschapselementen gerealiseerd die dienen ter versterking van de biodiversiteit (struweel, landschappelijke haag met eetbare sortiment). De nieuwe beplanting is inheems en gebiedseigen en levert een bijdrage aan variatie in habitat voor diverse fauna. Het sortiment (wintergroen en aan de oostzijde plukbaar) is zorgvuldig samengesteld in overleg met de werkgroep, waaronder Natuur en Milieu Haaksbergen en Imkervereniging De Heidebloem. Er wordt geen gebruik gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest. Door tussen de panelen voldoende ruimte vrij te houden (2,5 meter brede paden) kan (bloem- en kruidenrijk) grasland ontwikkelen ten behoeve van de biodiversiteit.

Artikel 6 Technische voorwaarden

Het college en de raad werken mee aan het vestigen van zonnenvelden nadat de aanvrager heeft aangetoond dat aan de volgende technische voorwaarden is voldaan:

- a) de kleur van de zonnepanelen inclusief omlijsting is donkerblauw of zwart. Daarnaast wordt er één type paneel toegepast;

De kleur van de panelen is donkerblauw of zwart en er wordt één type paneel toegepast. Hier wordt aan voldaan.

- b) als het zonnenveld wordt voorzien van een omheining, dan is deze transparant, faunapasseerbaar, maximaal twee meter hoog en zonder gebruik van prikkeldraad;

Er wordt een onopvallend, landschappelijke, transparant hekwerk van maximaal 2 m hoog toegepast rondom de paneelopstelling. Er wordt een ruimte van circa 20 cm onderaan vrijgelaten, zodat het perceel passeerbaar blijft voor klein wild. Het hekwerk is zonder gebruik van prikkeldraad en wordt aan het zicht onttrokken door deze zo veel mogelijk aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing te plaatsen.

- c) uit de aanvraag blijkt dat de ontsluiting van het zonnenveld wordt aangesloten op bestaande infrastructuur;

Het zonnepark wordt op een veilige manier ontsloten. Dat kan via een bestaande inrit op de verkeersluwe Lintelerweg.

- d) er worden geen parkeerplaatsen gerealiseerd buiten het zonnenveld;

Hier wordt aan voldaan.

- e) een schriftelijke, geldende offerte van de netbeheerder of een positief advies van deze beheerder waaruit blijkt dat het zonnenveld binnen twee jaar na het verlenen van een omgevingsvergunning aangesloten kan worden op het elektriciteitsnetwerk.

Als separate bijlage is een geldende offerte van netbeheerder Enexis opgenomen.

Artikel 7 Maatschappelijke en economische voorwaarden

Het college en de raad werken mee aan het vestigen van zonnenvelden nadat de aanvrager heeft aangetoond dat aan de volgende economische en maatschappelijke voorwaarden is voldaan:

- a) in de ruimtelijke onderbouwing is aandacht besteed aan de locatiekeuze en aan ontwikkelingen in de directe omgeving van het te realiseren zonnenveld die van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit;

De locatiekeuze voor het zonnepark is zorgvuldig tot stand gekomen. Het zonnepark kan hier worden aangesloten op het elektriciteitsnet, de gronden zijn beschikbaar, het zonnepark is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de aanwezige landschapsstructuren (o.a. binnen de bestaande houtwal aan de noordzijde en het talud aan de zuidzijde), de opwek van zonne-energie sluit aan bij de maat van de stedelijke ontwikkelingen die rondom de N18 plaatsvinden, en op deze gronden kan de opwekking van duurzame energie samengaan met andere functies (meervoudig ruimtegebruik). Daarnaast is het perceel minder geschikt voor de landbouw. In de zuidoosthoek van het projectgebied is tot 2015/2016 een agrarisch erf aanwezig geweest. De grond is sedertdien nooit goed opgevuld en daardoor niet goed agrarisch bruikbaar. Door de ontwikkeling van de N18, het talud en de watergangen is het perceel bovendien erg klein geworden. Tot slot bestaat het perceel uit bruine, schrale landbouwgrond, wat de agrariër een relatief slechte opbrengst oplevert.

In de directe omgeving van het zonnepark vinden geen andere ontwikkelingen plaats die van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit.

- b) bij de aanvraag is een document ingediend waaruit blijkt op welke wijze omwonenden en andere belanghebbenden (zoals natuurorganisaties, maatschappelijke organisaties etc.) zijn betrokken;

In de separate bijlage is een document toegevoegd waaruit blijkt op welke wijze omwonenden en andere belanghebbenden zijn betrokken. Dit betreft het document 'Bijlage procesparticipatie Zonnepark N18 Eeltinkveld'.

- c) bij de aanvraag is een document ingediend waaruit blijkt welke inspanning is gedaan om de omgeving de mogelijkheid te bieden om mede-eigenaar te worden en/of mede te financieren met een streefwaarde van minimaal 50%;

Dit is onderbouwd in paragraaf 2.2.9 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing. Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen werken op een gelijkwaardige manier samen. Het uitgangspunt van de gelijkwaardige samenwerking tussen Pure Energie en de Energiecoöperatie Haaksbergen is dat beiden 50 procent van het zonnepark in eigendom krijgen. Inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven uit de gemeente Haaksbergen kunnen dan via lidmaatschap van de Energiecoöperatie Haaksbergen meedoen en mede-eigenaar

worden van het zonnepark. Hierdoor vloeit een deel van alle inkomsten van het zonnepark direct terug naar de lokale samenleving. Dit kan door de uitkering van rendement aan leden, maar ook via bijdragen van de energiecoöperatie aan lokale projecten.

- d) aanvrager heeft onderbouwd hoe het zonnenveld, inclusief ondersteunende bouwwerken, door aanvrager of rechtsopvolger verwijderd en gerecycled wordt.

Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie en de levenscyclusbenadering

De Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie hebben zichzelf tot doel gesteld het project na afloop van de exploitatietermijn te ontmantelen en het in gebruik genomen perceel te herstellen ten behoeve van haar oorspronkelijke gebruik. De Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie verwijderen na afloop van de exploitatietermijn alle bovengrondse onderdelen, verhardingen, fundamenteën, verankeringen, kabels en leidingen. Tevens worden alle ontstane gaten en sleuven opgevuld met soortgelijke grondsoort als bij bouw is afgegraven. De opruimplicht is ook vastgelegd in de opstalovereenkomst met de grondeigenaar.

Borgstelling

Als borgstelling voor het verwijderen van de zonne-installatie en/of eventuele vervuiling worden in het vijftiende bedrijfsjaar van het zonnepark offertes opgevraagd voor de sloopkosten en de restwaarde van de installatie. Indien blijkt dat de sloopkosten hoger uitvallen dan de restwaarde, wordt voor dat deel dat de sloopkosten hoger zijn dan de restwaarde een reservering opgebouwd. In jaar 16 tot en met 20 wordt een reservering opgebouwd tot de hoogte van het verschil tussen deze sloopkosten en de restwaarde door jaarlijks 1/5 deel hiervan te storten. De stortingen worden door de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie voldaan op een derdenrekening bij een notaris. De depotakte wordt dusdanig opgesteld dat zowel de grondeigenaar, Energiecoöperatie Haaksbergen als Pure Energie een voorwaardelijke vordering heeft. De vordering van de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie komt onmiddellijk te vervallen bij haar faillissement. Vanaf dat moment is de grondeigenaar volledig gerechtigd tot gemeld depot. Indien de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie haar verwijderingsverplichting niet nakomt, komt de reservering aan de grondeigenaar toe. Indien de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie haar verwijderingsverplichting wel nakomen, komt de reservering aan de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie toe. Indien de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie de zonne-installatie(s) vervangen door een nieuwe, komt een eventueel opgebouwde reservering aan de Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie toe. In dat geval geldt eenzelfde regeling voor de nieuwe zonne-installatie(s). Bij vervanging van de zonne-installatie(s) worden de bedrijfsjaren opnieuw vastgesteld in overleg met de grondeigenaar.

Recycling van zonnepanelen

Fabrikanten en importeurs van zonne-energieproducten moeten bij wet voldoen aan de richtlijn Afgedankt Elektrisch en Elektronisch Afval (AEEA), de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijn Waste of Electrical and Electronic Equipment (WEEE). Door de AEEA-wetgeving zijn bedrijven die zonnepanelen en omvormers op de Nederlandse markt brengen sinds februari 2014 verantwoordelijk voor de inname en verwerking van deze producten aan het einde van hun levensduur. De AEEA-wetgeving ziet namelijk iedereen die zonnepanelen of omvormers op de Nederlandse markt brengt als 'producent'. Het maakt daarbij niet uit of men een fabrikant, een importerend projectontwikkelaar, importerend installateur of importerende groothandel is. Zie voor meer informatie ook: <https://hollandsolar.nl/over-zonne-energie/recycling> en of <https://stichtingzrn.nl/nl/over> en/of <https://stichting-open.org/>. Voor dit zonnepark wordt een importerende installateur (EPC-partij, Engineering Procurement and Construction) ingeschakeld.

Artikel 8 Planologische en ruimtelijke voorwaarden

Het college en de raad verlenen alleen medewerking aan het realiseren van zonnevelden als uit de aanvraag blijkt dat:

- a) rekening is gehouden met milieukundige randvoorwaarden vanuit de omgeving. Daarbij valt te denken aan aspecten als het plaatsen van zonnevelden in of onder hoogspanningsleidingen, boven (hogedruk) gasleidingen of in de nabijheid van wegen of spoorlijnen;

Hier is met het voorliggende plan rekening mee gehouden. Het plan is getoetst aan relevante waarden en milieuaspecten. Hieruit zijn geen belemmeringen naar voren gekomen. Zie de hoofdstukken 4 en 5 van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

- b) de aanleg van een zonneveld niet leidt tot een onevenredige afbreuk van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van de aangrenzende gronden, de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid;

Hier wordt aan voldaan. Het plan heeft geen directe gevolgen voor de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van aangrenzende gronden, de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid.

- c) het zonneveld bestaat uit één aaneengesloten projectgebied en wordt niet onderbroken door openbaar toegankelijke wegen;

Hier wordt aan voldaan.

- d) het zonneveld niet naast of tegenover een ander zonneveld op een afstand korter dan drie keer de langste zijde van een ander zonneveld is gelegen;

Hier wordt aan voldaan.

- e) het zonneveld voor een periode van maximaal 25 jaren wordt gebruikt.

Hier wordt aan voldaan. Zonnepark N18 Eeltinkveld wordt na 25 jaar ontmanteld.

Conclusie

Het voorliggende plan Zonnepark N18 Eeltinkveld voldoet aan de Beleidsregels Zonnevelden van de gemeente Haaksbergen.

3.5.5 Conclusie gemeentelijk beleid

Voorliggend plan sluit aan bij de ambities van de gemeente Haaksbergen op het gebied van duurzaamheid en zonne-energie. Het zonnepark wordt op een zorgvuldige manier ingepast binnen de omgeving, met oog voor de karakteristieke waarden van het landschap en ontwikkelkansen. Het plan past binnen de gemeente Beleidsregels Zonnevelden.

3.6 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden.

Soortenbescherming

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Quicksan flora en fauna uitgevoerd. Het onderzoek ('Quicksan flora- en fauna N18 Eeltinkveld') is als separaat document toegevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. Hierna volgen de belangrijkste conclusies.

Fauna

- Effecten op beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen;
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels in de omgeving van het projectgebied te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield worden. Verstoring is alleen toegestaan wanneer deze geen invloed heeft op de overleving van ouders en jongen. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart-half juli, maar eerdere en latere broedgevallen komen voor.

Zorgplicht

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

Overige

- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een inzake deskundige. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische

Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden: niet- stikstof gerelateerde effecten

Op circa zes kilometer ten zuidoosten van het projectgebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Buurserzand & Haaksbergervveen (gebiedsnummer 53). De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het projectgebied of de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een nadere toetsing van de niet-stikstof gerelateerde effecten op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Natura 2000-gebieden: Stikstof gerelateerde effecten

Activiteiten die in het kader van de aanleg van het zonnepark worden uitgevoerd, kunnen door de uitstoot van stikstof, wel negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Om te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op een Natura 2000-gebied plaatsvindt is een berekening uitgevoerd met AERIUS calculator. De berekening is uitgevoerd aan de hand van de werklocaties, in te zetten voer- en werktuigen met benodigde draaiuren en het wegverkeer van en naar het terrein. De ingevoerde parameters voor mobiele werktuigen zijn bepaald aan de hand van een schatting van geschatte draaiuren per mobiel werktuig. De aantallen draaiuren zijn in samenwerking met een aannemer ingeschat op basis van aangeleverde gegevens en ervaring met projecten elders. De emissiefactoren per mobiel werktuig zijn de standaardwaarden zoals die door AERIUS worden bepaald. Voor het bouwjaar van de werktuigen is vanaf 2015 en jonger aangehouden. Voor het wegverkeer van en naar het terrein is gekozen om te rekenen met een worstcase situatie waarbij sprake is van een aantal voertuigen per etmaal. In de praktijk zullen in een rekenjaar niet dagelijks deze aantallen voer- en werktuigen naar het terrein komen. De invoergegevens en het resultaat van de berekening zijn weergegeven in de separaat bijgevoegde notitie 'Toelichting toetsing Wet natuurbescherming – Aanleg Zonnepark N18 Eeltinkveld Haaksbergen'. De uitgevoerde berekening laat zien dat de stikstofdepositie uitkomt op 0,00 mol/ha/jaar op habitattypen van Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat er geen vergunning in het kader van de Wnb noodzakelijk is.

Houtopstanden

Met het plan worden geen bomen gekapt. Daardoor is een nadere toetsing op dit aspect niet van toepassing.

Weidevogelgebied

Met betrekking tot het weidevogel- en korhoengebied en beschermde landschapselementen geldt dat het projectgebied buiten de bufferzone of weidevogel- en korhoengebieden ligt. Deze bufferzone ligt in een straal van 5 kilometer om het weidevogelgebied heen. De bufferzone van het weidevogel- en korhoengebied ligt op circa 14 kilometer ten noorden van het projectgebied.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van het NNN-gebied. Het NNN kent geen externe werking. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 26: Locatie projectgebied (rood omlijnd) ten opzichte van NNN-gebied (groen).

Conclusie

Het voorliggende plan is uitvoerbaar op m.b.t. het aspect natuurwaarden. Ook is geen vergunning dan wel ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

4.3 Archeologische waarden

Aardkundige, archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk terplekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen.

De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1

Het projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld maakt deel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied Haaksbergen, partiële herziening veegplan 1', welke is vastgesteld op 1 november 2017. In dit bestemmingsplan zijn archeologische verwachtingswaardes opgenomen. Voor het grootste deel van het projectgebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Middelmatige archeologische verwachting'. Voor een klein deel van het projectgebied geldt de dubbelbestemming 'Waarde – Lage archeologische verwachting' (een deel van de westzijde van het projectgebied). Voor de dubbelbestemming 'Waarde – Middelmatige archeologische

verwachting' geldt dat een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' noodzakelijk is wanneer werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit worden gevoerd over een groter oppervlak dan 5000 m² en dieper dan 0,4 meter. Bij de dubbelbestemming 'Waarde – Lage archeologische verwachting' ligt de grens op een oppervlak groter dan 100.000 m² en dieper dan 0,4 meter. Hierbij dient dan ook archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Met het voorliggende plan wordt de grond niet over een groter oppervlak (alle ingrepen opgeteld) geroerd dan 5000 m² en dieper dan 0,4 meter. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat met het voorliggende plan geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Archeologisch bureauonderzoek

RAAP heeft in februari 2021 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd voor het projectgebied Zonnepark N18 Eeltinkveld (het onderzoek is opgenomen in de separate bijlage). Hierna volgt de conclusie van het bureauonderzoek.

Conclusie

Het projectgebied ligt grotendeels op dekzandwelingen op korte afstand van een dekzandrug. Op deze dekzandrug zijn enkele archeologische vindplaatsen/waarnemingen bekend: onder een esdek is een intact bodemprofiel aanwezig met enkele sporen van bewoning uit de late Bronstijd, late IJzertijd en laat-Romeinse tijd. Tevens is op deze dekzandrug een kuil met een laat-neolithisch bekertje (graf) uit de Enkelgrafcultuur aangetroffen en een (paal-)kuil uit de 9e eeuw na Chr.

Gezien de ligging van een dekzandrug in de directe nabijheid van het projectgebied zullen sporen van nederzettingslocaties eerder daar worden verwacht dan binnen het projectgebied. Pas halverwege de eerste helft van de 20e eeuw is het gebied ontgonnen voor de landbouw. In die tijd stond er in het zuidwesten van het projectgebied een boerderij, die in 2016 van het kaartbeeld is verdwenen. Daarvoor bestond het gebied volgens historische kaartmateriaal uit heide. Het plaggendeek dat waarschijnlijk binnen het projectgebied aanwezig is heeft naar verwachting een datering in de 20e eeuw. Op basis van het bureauonderzoek heeft het projectgebied een middelmatige archeologische verwachting.

Advies

Op basis van de resultaten van het onderzoek blijkt dat in het projectgebied mogelijk archeologische resten bedreigd worden. De geplande ingrepen zijn echter vrij beperkt:

- Voor de aanleg van de zonnepanelen (palen van 10 x 5 cm), de aanleg van het hekwerk (palen van 5 x 5 cm), de aanleg van het trafostation zoals deze nu gepland staat (op de grond geplaatst/geen grondroerende activiteiten) en de aanleg van paden (geen grondroering) wordt geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk wordt geacht. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).
- Initiatiefnemer heeft aangegeven dat voor de landschappelijke inpassing niet gefreesd gaat worden. Tevens worden er geen wallen, poelen en/of sloten aangelegd. Wel zal een deel van het terrein worden beplant, volgens het concept inrichtingsplan een voedselbos aan de oostzijde en een nieuw struweel aan de westzijde van het projectgebied. Aangezien de plantgaten de ondergrond niet dieper verstoren dan 30 cm- mv wordt geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

- Resteert de ontgraving ten behoeve van de aanleg van de middenspanningskabel. Deze ontgraving is vrij beperkt (100 cm breed / 80 cm diep over een te verwachten lengte van circa 300 m; exacte locatie nog onbekend). Archeologische nederzettingen worden voornamelijk op de dekzandrug grenzend aan het projectgebied verwacht. Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er geen behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn binnen de te ontgraven kabelsleuf, echter wordt de kans op aantreffen hiervan (gezien het beperkte oppervlak van de bodemverstoring en de ligging van de dekzandrug buiten het plangebied) laag ingeschat. Hiertoe wordt geadviseerd geen vervolgonderzoek uit te voeren.

Dit advies is alleen van toepassing op de huidige planvorming. De dubbelbestemming Archeologie die van toepassing is op het projectgebied blijft gehandhaafd. Van belang is dat de civieltechnische oplevering van het terrein over circa 25-30 jaar (waarbij mogelijk ingrepen zoals diepploegen, diepfrezen en/of diepwoelen zullen plaatsvinden) een bedreiging vormt voor archeologische waarden. Indien dit het geval is zal in overleg met het bevoegd gezag besloten worden of alsnog aanvullend archeologisch onderzoek benodigd is. Dit geldt tevens voor toekomstige planvorming, welke opnieuw dient te worden afgezet tegen het op dat moment geldende archeologische beleid. Hiervoor kan het bureauonderzoek als basis dienen.

Conclusie

Het voorgenomen project is redelijkerwijs uitvoerbaar aangaande het aspect archeologie. Een vervolgonderzoek is redelijkerwijs niet noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het projectgebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten (gebouwen). Daarnaast houdt het plan rekening met bestaande kavelgrenzen, omliggende beplanting en cultuurhistorische lijnen in het landschap.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste

waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

In de Omgevingsvisie Overijssel wordt ruim aandacht besteed aan de wateraspecten. De ambities zijn, naast de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, gericht op de verbetering van de kwaliteit van de kleinere wateren, de veiligheid, de grondwaterbescherming, bestrijding van wateroverlast, de kwantiteit en kwaliteit van grond- en oppervlaktewater en waterbeleving zowel in de groene ruimte als stedelijk gebied. De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

Waterschap Rijn en IJssel

Waterschap Rijn en IJssel heeft een waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2016-2021. Dit plan beschrijft het beleid voor alle taakgebieden van Waterschap Rijn en IJssel. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en met welke aanpak we deze willen bereiken. Het Waterschap geeft in het waterbeheerplan de primaire taakgebieden en uitgangspunten aan:

- Bescherming tegen overstromingen en werken aan veiligheid: Veilig water.
- Zorgen voor de juiste hoeveelheid water en passende waterpeilen: Voldoende water.
- Zorgen voor een goede waterkwaliteit die nodig is voor mens, plant en dier: Schoon water.
- Verwerken van afvalwater en het benutten van energie en grondstoffen daaruit Afvalwater.
- Zorgen voor goede randvoorwaarden voor beroepsvaart op de Oude IJssel Vaarwegbeheer.

Het voorliggende plan voldoet, voor zover relevant, aan deze uitgangspunten.

Watertoets

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet worden aangetoond dat de waterhuishouding niet negatief wordt beïnvloed door de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Hiertoe is de watertoetsprocedure ontwikkeld. Deze watertoets vormt de basis voor de planbeoordeling door het waterschap en het wateradvies. In de volgende watertoetstabel zijn de voor het ruimtelijke plan van belang zijnde waterhuishoudkundige criteria opgenomen.

Thema	Toetsvraag	Relevant	Intensiteit#
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee	2
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee	2
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m ³ /uur?	Nee	2
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee	1
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Nee	1
Wateroverlast (oppervlakte-water)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m ² ?	Nee	2
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m ² ?	Nee	1
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee	1
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee	1
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Nee	1
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee	1
	2. Is in het plangebied sprake van kwel?	Nee	1
	3. Beoogt het plan dempen van perceelsloten of andere wateren?	Nee	1
	4. Beoogt het plan aanleg van drainage	Nee	1
Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Ja	1
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Ja	2
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Nee	1
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Nee	2
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee	2
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee	1
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee	1
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee	2
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee	1

Met het voorliggende plan wordt een beheerzone langs de watergangen (aan de zuid-, oost- en noordzijde van het projectgebied) gerespecteerd van 5 meter breed. Aan de noordzijde liggen 2 watergangen. Langs de zuidelijkste van deze twee watergangen (niet in beheer bij het waterschap) wordt een rietoever gerealiseerd.

Het voorliggende plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. In het verleden is er in of rondom het projectgebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd welke beperkend is voor het gebruik en de inrichting als zonnepark. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd. Ook onder de panelen kan het water hierdoor infiltreren, ook vanwege het feit dat er 2 centimeter ruimte wordt aangehouden rondom de individuele panelen op stellages. Het water stroomt zo niet alleen aan de onderkant van de stellages, maar ook aan de bovenkant en in de middelste delen van stellages. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

Ook is de digitale watertoets uitgevoerd, op 7 april 2021 (zie separate bijlage). Hier is uitgekomen dat de 'korte procedure' gevolgd kan worden. Dit houdt in dat zelfstandig een waterparagraaf kan worden opgesteld, waarin wordt toegelicht hoe op een goede manier om wordt gegaan met de relevante wateraspecten. Dit is in de voorliggende paragraaf gedaan.

Gelet hierop kan worden geconcludeerd dat voldaan wordt aan het waterbeleid van de overheid en het waterschap en dat het aspect 'water' geen belemmering oplevert voor het onderhavige plan.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling
- Warmteontwikkeling
- Leidingen
- Verkeer en parkeren

5.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde en wordt er geen grond afgevoerd. De realisatie van een zonnepark brengt niet direct risico's m.b.t. bodemvervuiling met zich mee.

Het projectgebied is geen verdachte locatie m.b.t. bodemverontreinigingen. Er is geen vermoeden van de aanwezigheid van verontreinigde stoffen, door uitgevoerde activiteiten in het verleden. In de zuidwesthoek heeft een agrarisch erf gelegen. Deze is jaren geleden gesaneerd, en de grond is schoon opgeleverd. De grond binnen het projectgebied wordt nu gebruikt als vrij intensief gebruikte landbouwgrond. Het bodemleven zal hierdoor minimaal zijn. Na het uitvoeren van de werkzaamheden ter oprichting van het project zal de bodem verder niet worden aangetast. Overigens zijn de werkzaamheden ook gering van diepte. Realisatie van een zonnepark met een bloem- en kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Onder de panelen kan het water ook infiltreren, vanwege het feit dat er 2 centimeter ruimte wordt aangehouden rondom de individuele panelen op stellages. Het water stroomt zo niet alleen aan de onderkant van de stellages, maar ook aan de bovenkant en in de middelste delen van stellages. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.

Gelet op voorgaande bevindingen wordt gesteld dat het aspect bodemkwaliteit geen probleem zal opleveren voor de ontwikkeling van een zonnepark. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het projectgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonnepark hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. Binnen het projectgebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. Het inkoopstation (inclusief transformatoren) worden op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen gerealiseerd. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het projectgebied wordt geen nieuwe geluidsgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

Er worden een inkoopstation (inclusief transformatoren) en omvormers geplaatst binnen het projectgebied. Het inkoopstation heeft een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen tot maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation wordt op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande woningen gesitueerd (op een afstand van circa 110 meter). Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Conclusie

Op deze locatie wordt geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonnepark hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. De realisatie van het zonnepark leidt anderzijds niet tot een ontoelaatbare toename van de geluidhinder. Met betrekking tot geluid blijft een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig voor omwonenden.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonnepark met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

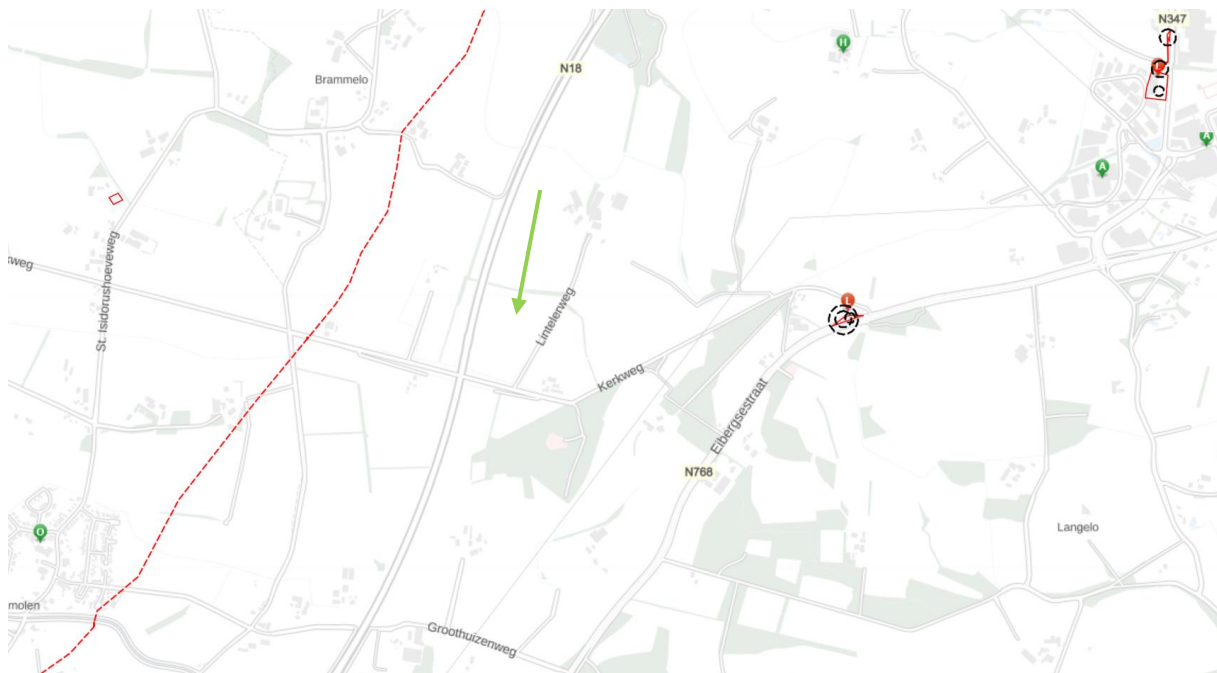
Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er geen risicobronnen in het projectgebied aanwezig zijn (zie figuur 27).

Figuur 27: Uitsnede Risicokaart Nederland, waarbij met groene pijl de ligging van het projectgebied is aangeduid.

Een zonnepark is geen gevoelig object of een inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnepark een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom het zonnepark, daar waar geen brede watergang aanwezig is. Dit hekwerk is 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnepark niet openbaar toegankelijk. Het zonnepark kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het zonnepark geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

De voorgenomen ontwikkeling is uitvoerbaar op het gebied van externe veiligheid.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we

het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Er worden een inkoopstation (inclusief transformatoren) geplaatst binnen het projectgebied. Het inkoopstation heeft een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen van maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation wordt op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande woningen gesitueerd (op een afstand van circa 110 meter). Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Het plan past daardoor binnen de geldende richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'. Ook worden omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering beperkt.

Brandveiligheid

In het plan voor Zonnepark N18 Eeltinkveld zijn maatregelen opgenomen betreffende de brandveiligheid. Hierbij is gebruik gemaakt van ontwerpuitgangspunten voor zonnepaneelvelden die enkele Veiligheidsregio's hanteren. De risico-reducerende maatregelen zijn bedoeld om de kans op een incident te verlagen en de gevolgen van een incident te verkleinen. Deze maatregelen met een ruimtelijk impact zijn integraal verwerkt in dit plan (zoals in het inrichtingsplan en in de technische tekeningen):

- Clustering transformatoren in verband met bereikbaarheid voor brandweer.
- Rondom stellages met zonnepanelen is minimaal 2 meter vrij van opgaande beplanting.
- Compartimenten (stellages) zijn kleiner dan 2.500 m².
- De weg is circa 4,5 meter breed en bestaat uit een halfverharding. Het is noodzakelijk om de ontsluitingswegen te verharderen in verband met de toegankelijkheid van het zonnenveld bij calamiteiten.
- Opstellen beheerplan ondergrond om ruigte direct rond panelen te voorkomen.

5.7 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet onder de drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen

worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonnepark van bruto 5,8 hectare groot betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonnepark valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonnepark wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonnepark een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het zonnepark valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage. Aangezien het plan wel kenmerken vertoont van diverse beoordelingscategorieën zoals hiervoor omschreven, getuigt het van een goede en zorgvuldige ruimtelijke ordening en belangenafweging om voornoemde beoordeling van milieueffecten te doen. Hiertoe is wel vormvrije m.e.r. beoordeling opgesteld, welke is bijgevoegd ('Vormvrije m.e.r. beoordelingsnotitie Zonnepark N18 Eeltinkveld, Haaksbergen').

5.8 Lichtreflectie

Bij de realisatie van zonneparken kan sprake zijn van reflectiehinder op omliggende wegen. Deze eventuele reflectiehinder kan inzichtelijk worden gemaakt met een reflectiestudie. Voor Zonnepark N18 Eeltinkveld is een reflectiestudie uitgevoerd om de schittering te bepalen voor weggebruikers op de N18, welke separaat is bijgevoegd ('Reflectieonderzoek Zonnepark N18 Eeltinkveld'). Uitkomst van de reflectiestudie is dat automobilisten over de N18 geen hinder van reflectie gaan ondervinden.

5.9 Elektromagnetische straling

Bij het inkoopstation (inclusief transformatoren) zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonnepark, door de afstand van een zonnepark tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 m van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van het inkoopstation (inclusief transformatoren) tot de dichtstbijzijnde woningen (van circa 190 meter) mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.10 Warmteontwikkeling

Recente studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonneparken sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven velden met zonnepanelen. Direct rondom velden met zonnepanelen zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het projectgebied, door de komst van dit zonnepark. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een opstelling met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er om het veld met zonnepanelen relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden. Er is op dit moment nog geen wet- en/of regelgeving omtrent '(Urban) Heat Island Effects' in Nederland.

5.11 Leidingen

Ten behoeve van het plan dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van ondergrondse kabels en planologisch relevante leidingen. Er liggen geen kabels in het projectgebied die beperkend zijn voor het voorgenomen plan.

5.12 Verkeer en parkeren

In de voorgenomen ontwikkeling worden de agrarische gronden, tijdelijk, in gebruik genomen als zonnepark. Een dergelijke ontwikkeling heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark wordt niet openbaar toegankelijk. Het zonnepark wordt op een veilige manier ontsloten via een bestaande inrit aan de Lintelerweg. Binnen het projectgebied, buiten het zicht, wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen (ten behoeve van het beheer).

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

In paragraaf 2.2.8 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is weergegeven hoe de initiatiefnemers van het omwonenden en andere belanghebbenden hebben geïnformeerd en laten participeren in het plan. Dit omgevingsproces blijft doorlopen, ook na vergunningverlening.

6.3.2 Financiële participatie

In paragraaf 2.2.9 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is weergegeven welke mogelijkheden voor financiële participatie worden geboden.

6.3.3 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom kan worden afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het voorliggende plan is afgestemd met de provincie Overijssel. Geconstateerd is dat het plan past binnen het provinciale beleid.

Waterschap Rijn en IJssel

Met het plan worden geen waterbelangen geschaad (zie paragraaf 4.5 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing). Het waterschap is geïnformeerd door het uitvoeren van de digitale watertoets, op 7 april 2021 (zie separate bijlage). Hier is uitgekomen dat de 'korte procedure' gevolgd kan worden. Dit houdt in dat zelfstandig een waterparagraaf kan worden opgesteld, waarin wordt toegelicht hoe op een goede manier om wordt gegaan met de relevante wateraspecten. Dit is in de voorliggende paragraaf gedaan.

6.3.4 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. In deze paragraaf wordt te zijner tijd weergegeven of er wel of geen zienswijzen zijn ingediend. Indien zienswijzen zijn ingediend, wordt in deze paragraaf weergegeven of de zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen van het plan.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Het bouwplan is geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Wel dient verhaal van planschadekosten te worden verzekerd. Hiertoe wordt een planschadeovereenkomst gesloten.

Financiering zonnepark

De ontwikkeling van het zonnepark gebeurt voor eigen rekening en risico van de initiatiefnemers. Hierbij wordt SDE++ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld. De initiatiefnemers hebben met de grondeigenaar een grondovereenkomst afgesloten betreffende de uitvoering van het project.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.